

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Messadi

per la radunanza da vischnaunca

**dils 14 da december 2018, allas 20.00 uras,
ella Sala Cristalla a Sedrun**

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol dils 16 da mars 2018
3. Preventiv 2019
4. Lescha per promover il svilup economic ella vischnaunca da Tujetsch
5. Resultats davart l'adattaziun dalla bilanza tenor il sistem da contabilitad HRM 2 ed approbaziun d'ina finanziaziun speciala pil provediment d'aua
6. Lescha davart la recepziun da burgheis per la vischnaunca da Tujetsch
7. Orientaziuns
8. Varia

Messadi tier tractanda nr. 3: Preventiv 2019

1. Introducziun

La situaziun finanziala dalla vischnaunca da Tujetsch ei sufficienta. La vischnaunca sa egl avegnir denton mo selubir da far investiziuns necessarias e persistentas. Mo aschia eisi pusseivel da limitar ils deivets sin ina altezia ch'ei finanzialmein supportabla per nossa vischnaunca.

Actualmein dispona la vischnaunca da deivets a miez e liung termin ella summa da rodund frs. 3.5 milliuns. Entochen la fin digl onn 2019 vegnan ils deivets denton a crescher sin frs. 8 milliuns, damai che la vischnaunca procura per mieds liquids per las investiziuns che stattan sin rucca. La finanziaziun dallas investiziuns planisadas pigl onn veggent da frs. 3'642'650.00 ord agens mieds dalla vischnaunca, numnadamein ord il cashflow prognosticau da frs. 271'100.00, ei plitost mudesta.

Las taglias ed ils tscheins d'aua ein duas impurtontas entradas ord vesta dalla vischnaunca. Schegie ch'igl ei difficil da definir ina prognosa, va la suprastanza communal sin fundament dallas cefras currentas ed il svilup demografic ed economic da quei anora che las entradas da taglia vegnan a prender giu egl avegnir. Il preventiv 2019 muossa gia claramein quella tendenza. La suprastanza prognostichescha entradas da taglias (taglias communalas e taglias specialas) da total frs. 3'617'000.00 milliuns, quei ei frs. 440'000.00 dameins en cumparegliazion cul preventiv 2018. Ils tscheins d'aua restan cun frs. 1.3 milliuns sil medem nivel (2018: frs. 1.25 milliuns).

En vesta a quei svilup eisi impurtont che tuttas spartas ein precautas tier las expensas. La vischnaunca Tujetsch sa mo selubir da far investiziuns cun in effect persistent egl avegnir. Ord quei motiv eisi impurtont ch'ils projects d'investiziuns vegnan examinai dils gremis cumpetents a moda profunda. Ei vala cheu oravontut da risguardar ils cuosts annuals che las investiziuns (projects) portan alla vischnaunca.

2. Quen da gudogn e sperdita

Las expensas dil quen da gudogn e sperdita pigl onn 2019 muntan a frs. 11'180'650.00. Las entradas muntan a frs. 11'361'250.00. Aschia seresulta in gudogn da frs. 180'600.00.

Tier las pagas eisi vegniu risguardau in augment dad 1%. La fixaziun individuala dallas pagas succeda l'entschatta digl onn 2019 sin fundament digl uorden da persunal dalla vischnaunca Tujetsch e dallas actualas prognosas dalla carischia.

En quei capitel vegnan tuttas posiziuns cun svaris da muntada enviers il preventiv 2018 declaradas. Tier posiziuns cun in'aulta summa, vegn descret tgei prestaziuns che vegnan finanziadas ordlunder.

0 Administratiun generala

0210.3113.00 – Acquists d'informatica

(+ frs. 15'000.00)

Igl ei previu da remplazzar en tuts plazs da lavur dalla canzlia ils computers sco era ils servers dall'administratiun communal. Plinavon eisi previu da cumprar in niev beamer ed in laptop per la stanza da seduta.

0220.3113.00 – Acquists d'informatica

(+ frs. 14'400.00)

Egl Uffeci da bagheggiar eisi previu da remplazzar ils computers existents.

0220.3132.00 – Indemnisaziuns dils cussegliaders e giudicaders**(+ frs. 16'000.00)**

Gl'onn 2018 ha il cass dil project 4peaks (parcella digl anterius hotel Alpu) caschunau gronds cuosts giuridics. La suprastanza ei ozildi era cunfrontada pli savens cun proceduras giuridicas, quei oravontut tier fatgs da baghegiar. Il cass 4peaks vegn a caschunar vinavon gronds cuosts alla vischnaunca. Ord quei motiv preveda il preventiv 2019 ina pli aulta summa tier quella posiziun.

1 Segirtad publica**1400.3132.02 – Cuosts giuridics****(+ frs. 11'000.00)**

Tier l'elavuraziun ed examinaziun da certas fatschentas ei la suprastanza communalis avisada sin cusseglis, pareris ni agid en ina autra fuorma da cussegliaders ni giurists. In motiv ei che las fatschentas vegnan adina pli complexas e pretendan per part quei sostegn giuridic. Ord quels motivs preveda quella posiziun ina pli aulta summa en cumparegliaziun cul preventiv 2018.

1500.3612.04 – Pumpiers Sursassiala**(+ frs. 55'000.00)**

Ils cuosts fixs dils Pumpiers Sursassiala muntan a frs. 61'000.00. Quella posiziun risguarda supplementarmein las contribuziuns annualas pigl autoscala ella summa da frs. 20'500.00 e pigl autocisterna ella summa da frs. 55'000.00 ch'ils Pumpiers Sursassiala han acquistau. L'auter onn sto la vischnaunca visar la medema cumpart per quels vehichels, silsuenter ein tals finanziali cumpleinamein.

1621.3132.00 – Indemnisaziuns dils cussegliaders e giudicaders**(+ frs. 23'000.00)**

Igl onn 2018 ha la vischnaunca elavurau ensemen cun plirs partenaris ina analisa davart ils prighels ella vischnaunca. Il resultat da quella analisa ha per consequenza ch'igl ei da menar atras ina nova analisa tier certs baghetgs communals. Quella preveda d'analisar sche tals baghetgs ein ferms avunda en cass d'in tiaratriembel.

2 Scolaziun e formaziun**2170.3120.11 – Energia e scaldament****(+ frs. 15'000.00)**

La nova pegna dalla Scola Sedrun vegn colligiada culla reit d'anergia. Ils cuosts d'energia annuals ein pli gronds en cumparegliaziun cul vegl scaldament d'iel.

2190.3110.01 – Acquist mobilias, maschinas, urdeins**(+ frs. 21'300.00)**

La Scola Sedrun scafflesha sin fundament dil niev plan da scola 21 novas cuntradas d'emprender. Denter auter vegnan pulz montai vid las preits els zulers dalla scola. Ord quei motiv seresulta in augment dils cuosts tier quella posiziun enviers il preventiv 2018.

3 Cultura, sport e temps liber, baselgia**3110.3119.03 – Acquist objects d'exposiziun****(+ frs. 10'000.00)**

Il conto cumpeglia la finanziaziun d'ina cristalla speciala che la suprastanza ha acquistau per che tala resti ella Val Tujetsch. Ord quei motiv eisi vegniu budgetau dapli en cumparegliaziun cul preventiv 2018.

3110.3144.00 – Manteniment baghetgs**(+ frs. 8'000.00)**

Il sistem d'alarm el museum La Truaisch vegn suenter biars onns da survetsch suttamess ad ina revisiun totala.

3410.3910.00 – Scuntrada interna survetschs**(+ frs. 18'150.00)**

Las lavurs da pedel ella halla plurivalenta Dulezi caschunan dapli cuosts che prognosticau pigl emprem onn da menaschi. Ord quei motiv eisi vegniu budgetau ina pli aulta summa el preventiv 2019.

3411.3910.00 – Scuntrada interna survetschs**(+ frs. 18'700.00)**

Las lavurs da manteniment vid il plaz da ballapei e las lavurs pil plaz da glatsch caschunan dapli cuosts che prognosticau pigl emprem onn da menaschi. Ord quei motiv eisi vegniu budgetau ina pli aulta summa el preventiv 2019.

3412.3144.00 – Manteniment baghetgs**(+ frs. 40'000.00)**

La cuschina existenta ell'ustria dil Lag da Claus retscheiva novs apparats e nova vischala. Entochen oz vegneva quei uorden affittau mintg'onn dall'Andermatt-Sedrun Sport SA. Egl avegnir ei quei buca pli pusseivel.

4 Sanadad**4120.3612.07 – Cumpart cuosts da tgira****(- frs. 30'000.00)**

La vischnaunca ei obligada da suprender 75% dils cuosts restonts da tgira (cuosts dallas casas da tgira che vegnan buca surpri dil cussadent, dalla cassa da malsauns ni dil cantun) da persunas cun domicil en vischnaunca. Quels cuosts ein stabils pil mument.

5 Ovras socialas**5720.3637.00 – Contribuziuns per privats****(+ frs. 40'000.00)**

Per persunas cun domicil ella vischnaunca da Tujetsch ch'ein avisai sin agid social sto la vischnaunca suprender ils cuosts. Il diember da cass socials pren tier.

6 Traffic**6150.3141.00 – Manteniment vias e piazas****(- frs. 15'000.00)**

Quella posiziun cumpeglia las suandontas lavurs:

Descripziun dallas lavurs	Summa
Manteniment ordinari e vias da migliuraziun	frs. 85'000.00
Remeduras (illuminaziun, parcadis, uras da parcar, seiv)	frs. 21'000.00
Punt Drun (passapei, tschabergal)	frs. 49'000.00
Lavurs da manteniment, Via Flurin, passapei, sendas	frs. 70'000.00
Mir da sostegn a Zarcuns	frs. 30'000.00
Total	frs. 255'000.00

6220.3143.00 – Manteniment – construcziun bassa**(+ frs. 29'000.00)**

La Swisscom baghegia ora igl indrez da transmissiun ellas fracziuns Cavorgia e Surrein. La finamira principala dil project ei da migliurar la colligaziun digl internet. La vischernaunca da Tujetsch surpren 50% dils cuosts per quei project.

7 Ambient e planisaziun dil territori**7201.3143.02: Manteniment dalla canalisaziun****(+ frs. 8'000.00)**

Quella posiziun cumpeglia la sanaziun dalla canalisaziun en connex cullas prescripziuns dil plan general d'avertura (GEP) concernent la spartida dall'aua tschuffa e schubra. La sanaziun caschuna cuosts totals da frs. 188'000.00.

Descripziun dallas lavurs	Summa
Via Strem	frs. 78'000.00
Manteniment ordinari	frs. 20'000.00
Remplazzar e sanar lingias	frs. 90'000.00
Total	frs. 188'000.00

7201.3144.17 – Manteniment dalla serenera**(+ frs. 88'000.00)**

Quella posiziun cumpeglia las suandontas lavurs:

Descripziun dallas lavurs	Summa
Lavurs da manteniment ordinarias	frs. 50'000.00
Niev implot da pumpa a Selva	frs. 37'000.00
Sanaziun dalla surtratga dils fussals, remplazzamenti dils bastuns els fussals ed ulteriuras lavurs da sanaziun	frs. 101'000.00
Total	frs. 188'000.00

7300.3612.30 – Dismessa da cadavers**(- frs. 7'000.00)**

Ils cuosts ein pli bass en comparegliazun cul preventiv 2018. Quei ord il motiv ch'ina reparatura d'ina ruosna dil plantschiu el local da cadavers ha giu liug sper ils cuosts fixs uonn.

7900.3132.12 – Planisaziun locala

La posiziun cumpeglia las lavurs d'inventarisaziun dils edifecis caratteristics per il maletg dil liug, la digitalisaziun dalla planisaziun d'utilisaziun e differentas lavurs da sclariment en connex culla planisaziun locala. Plinavon ei risguardau ina summa per l'elavuraziun d'in concept per parcadis ella posiziun. Il diember d'autos crescha ad in crescher, aschia ch'il spazi per parcar vegn adina nezegiaus pli intensivamein. Supplementarmein lubescha la lescha da secundas habitaziuns sut certas condiziuns da baghegiar ora clavaus ella zona da baghegiar. La suprastonza vul migliurar la situaziun da parcar ella zona dil vitg cun in concept per l'entira vischernaunca. Ils cuosts per in tal concept da parcar ein calculai cun frs. 20'000.00.

7900.3132.13 – Svilup dil territori (+ frs. 20'000.00)

La posiziun cumpeglia las lavurs el connex cull'elavurazion d'in concept pil svilup dil spazi da habitar (reducziun dallas parcellas da baghegiar).

8 Economia publica**8110.3140.10 – Manteniment alps/pastiras**

(+ frs. 16'000.00)

Quella posiziun cumpeglia las suandontas lavurs:

Descripziun dallas lavurs	Summa
Lavur cumina e remplazzament da plirs begls	frs. 23'000.00
Lavurs da manteniment vid il provediment d'aua (alp Cavorgia, alp Tschamut, aua pastira Rodunda)	frs. 45'000.00
Sanaziun dalla punt Malamusca	frs. 6'000.00
Migliuraziun d'in access sil'alp Val Giuv	frs. 2'000.00
Total	frs. 76'000.00

8290.3300.00 – Amortisaziuns ordinarias

(+ frs. 26'350.00)

La posiziun cumpeglia gia l'amortisaziun dil niev tractur ch'ei previus da cumprar l'auter onn per la grupper forestala. Ord quei motiv seresulta in augment dils cuosts tier quella posiziun.

8400.3149.30 – Manteniment infrastructura turistica

(-frs. 125'800.00)

Quella posiziun cumpeglia las suandontas lavurs:

Descripziun dallas lavurs	Summa
Lavurs da manteniment vid sendas	frs. 32'500.00
Remeduras vid las sendas: <i>Mittelplatte-Lag da Strias</i> <i>Val Milà-Mittelplatte</i> <i>Cuolm da Vi-Cungieri</i>	frs. 29'700.00
Lavurs da manteniment tier las plassas da giug ed ils plazs da grillar e differentas marcaziuns da sendas	frs. 12'000.00
Total	frs. 74'200.00

8400.3635.30 – Contribuziun Sedrun Mustér Turissem

(+ frs. 130'000.00)

Culs 1-1-2015 ei la nova lescha concernent las taxas turisticas entrada en vigur. Las vischnauncas da Tujetsch e Mustér han serrau giu l'entschatta 2016 ina cunvegna da prestaziun cull'organisaziun turistica Sedrun Mustér Turissem (SMT). Quella cunvegna segirescha ad SMT entradas annualas ord la lescha davart la taxa da hospes e la taxa da turissem da mintgamai frs. 840'000.00 per vischnaunca. Buca cunteniu ella cunvegna da prestaziun ein occurrenzas. Tenor la cunvegna schai quei pensum tier la vischnaunca. Sco quei ch'igl ei semussau ils davos onns, ei quella sligiaziun buca cuntenteivla. L'executiva sco era l'administraziun d'ina vischnaunca ein semplamein buca il dretg organ per l'execuziun da quei pensum.

Uonn ha il cantun revidiu e mess en vigur la lescha cantunala per vischnauncas sco era la lescha cantunala concernent las taglias communalas e las taglias da cultus. Culla revisiun dalla lescha da

vischnauncas ha il cantun stipulau dus artechels novs lien (art. 50 / art. 51), ils quals reglan precisamein la basa fundamentala d'in contract da prestaziun el mument ch'ina vischnaunca delegescha pensums communals a tiarzas persunas.

Sin fundament dallas revisiuns da quellas leschas surordinadas ein las vischnauncas obligadas da reveder e remplazzar la cunvegna actuala. En pliras sedutas communablas culs responsabels da Mustér ei la cunvegna vegnida surluvrada ed adattada allas prescripziuns cantunalas. La suprastanza communal da Tujetsch sco era quella da Mustér ha tenor art. 25 dalla lescha davart la taxa da hospes e la taxa da turissem approbau la nova cunvegna cun Sedrun Mustér Turissem ch'entra en vigur naven dall'entschatta 2019. El rom da quella revisiun han las duas suprastanzas communalas decidiu dad obligar egl avegnir SMT per organisar, accumpignar e finanziar occurrentzas en nossa destinaziun.

Ils puncts impurtonts dalla nova cunvegna ein stipulai cheusut:

- Las duas vischnauncas ein naven digl onn 2019 responsablas per l'erecziun ed il manteniment dall'infrastructura turistica. Per tut ils ulteriurs pensums ei l'organisaziun SMT responsabla.
- Per che SMT sappi exequir il pensum supplementar (occurrentzas), obtegn l'organisaziun ina pli aulta contribuziun dalla vischnaunca Tujetsch e vischnaunca Mustér che sco tochen da cheu. La contribuziun da mintga vischnaunca secumpona per ina ord las taxas da turissem e per l'autra ord las taxas da hospes e vesa ora sco suonda:
 - 100% dallas taxas da turissem (destinadas per la reclama)
 - 70% dallas taxas da hospes (destinadas per purschidas en favur dil hosp)
- L'uniun SMT vegn transformada sin l'entschatta digl onn 2020 en ina societad acziunara, la quala stat sut survigilonza dallas duas vischnauncas.
- Il quen annual detagliau da SMT vegn integraus el rapport annualun communal.
- SMT duei en special collaborar culla nova societad da marketing Andermatt-Sedrun-Disentis Marketing SA.

9 Finanzas e taglias

La suprastanza communal prognostichescha pigl onn 2019 entradas tier las taglias communalas ella summa da frs. 2'430'000.00, entradas tier las taglias specialas da frs. 1'187'000.00 ed entradas ord il recav da participaziuns (tscheins d'aua, cumpart sviulta/gudogn dall'energia alpina, concessiuns -> nr. 95 dil quen) ella summa da frs. 2'196'500.00. Vitier vegnan ulteriuras entradas da frs. 230'500.00 ord differentas entradas e tscheins (nr. 96 dil quen). Ord l'ulivaziun da finanzas e grevezias pigl onn 2019 retscheiva la vischnaunca da Tujetsch ina summa da frs. 16'600.00. Cheutras seresultan entradas totalas da frs. 6'060'600.00.

Tier las expensas dalla posiziun finanzas e taglias (nr. 9) s'audan ils cuosts dallas immobilias dalla facultad finanziala. Vitier vegnan l'indemnisaziun al cantun pigl incasso da taglia, amortisaziuns da taglias, ils tscheins pils emprests/deivets, il franc per la cuntrada ed ulteriuras expensas. Aschia resulta ina summa totala da frs. 316'725.00 expensas. Suenter la deducziun dallas expensas numnadas seresultan entradas nettas dallas taglias e finanzas ella summa da frs. 5'743'875.00.

Bogn Sedrun

Il quen da gudogn e sperdita dil Bogn Sedrun siara cun in deficit da frs. 451'500.00.

3. Quen d'investiziun

Las investiziuns bruttas previdas muntan a frs. 3'642'650.00. Suenter haver risguardau las entradas (contribuziuns, restituziuns, subsidi) ella summa totala da frs. 639'800.00 seresultan las investiziuns nettas dalla facultad administrativa sin frs. 3'002'850.00.

Tuttas posiziuns dil quen d'investiziun ein indicadas cheusut cun ina numera, quei mintgamai alla fin dalla denotazion dil project. La legenda cheusut cumpeglia ina declaraziun tier mintga numera. Tier mintga numera eisi descret tgei gremis ch'ein cumpetents per conceder ils credits d'impegn. Ils credits d'impegn tenor la nr. 1 e nr. 2 ella legenda han ils gremis cumpetents (suprastanza communal / cussegl da vischnaunca) gia concediu. Davart ils credits d'impegn tenor la nr. 3 ella legenda decida la radunanza communal.

1 = La cumpetenza da decider davart il credit d'impegn schai tier la suprastanza communal.
2 = La cumpetenza da decider davart il credit d'impegn schai tiel cussegl da vischnaunca (cun resalva dil referendum facultativ tenor art. 17 dalla constituziun communal da schaner 2008).
3 = La cumpetenza da decider davart il credit d'impegn schai tiel cussegl da vischnaunca e la radunanza communal.
4 = Il project ed il credit d'impegn persuenter vegnan tractai a caschun d'ina seduta separata che ha liug suenter la tractaziun dil preventiv 2019.

1610.5030.01 – Sanaziun dil stan da sittar¹

Il stan da sittar lieurs ed il stan da sittar da 100 meters ston vegnir sanai. Damai ch'ils stans disponan da negin indrez che tschaffa las ballas, spareschan talas ella tiara el circuit dallas schibas. Cheutras ei la tiara en quei territori contaminada cun plum e la chemia "antimon". Quels circuits dils stans da sittar ston vegnir sanai sin fundament d'ina lescha surordinada. Concret vul quei di che la tiara contaminada sto vegnir dismessa. Plinavon sto in indrez per pigliar las ballas vegnir installaus davos las schibas tier omisdus stans entochen la fin digl onn 2020. Per la finanziazion dallas sanaziuns retscheiva la vischnaunca ina contribuziun ord in fond. Per saver elavurar ora il project detagliadamein sto il terren contaminau vegnir analisaus e las mesiras da dismessa vegnir definidas. Per quellas lavurs ei ina summa da frs. 25'000.00 vegnida risguardada el quen d'investiziun. Culla approbaziun da quella posiziun vegn sulettamein la planisaziun dada libra. Cura ch'il project ei semtgaus, vegn tal ensemes cul credit da realisaziun suttamess al cussegl da vischnaunca.

2190.5060.01 – Amplificaziun EED²

Igl onn da scola 2018/19 han las scolas dil cantun Grischun entschiet cull'introducziun dil plan d'instrucziun 21. Tenor la decisiun dalla regenza sto quel vegnir introducius cumpleinamein enteifer ils proxims treis onns da scola. Sil pli tard naven digl onn da scola 2021/22 sto pia vegnir instruiu cumpleinamein tenor las pretensiuns dil plan d'instrucziun 21.

Il plan d'instrucziun cuntegn sper ina nova teoria d'emprender, la quala s'orientescha a cumpetenzas, era novs roms da scola. In da quels roms senumna "medias & informatica" ed anfla gia in plaz fix egl urari dalla 5. classa primara sco era en quel dallas classas suandontas. Duront quella lecziun emprendan ed exerciteschan las scolaras ed ils scolars il diever adattau e seguir cun medias el mintgadi sco era la funcziun da differents sistems d'informatica. Ultra da quellas lecziuns "medias & informatica" duein las medias era anflar la via ell'instrucziun usitada - culla finamira da promover las cumpetenzas da diever en connex cun programs da scriver e presentar, da scriver cun tastatura (cun 10 dets) e la retscherca d'informaziuns effectiva sigl internet ed ulteriuras cumpetenzas dil fatg.

Per ademplir talas pretensiuns e per saver possibilitar ina scolaziun adattada als basegns dallas scolarias e dils scolars en connex cun medias ed informatica, ha igl Uffeci per scola populara e sport ediu in manual, al qual las scolas dil cantun Grischun san s'orientar arisguard las investiziuns futuras. Las recumandaziuns specificas ein d'anflar sco survesta sin p. 20 ("Empfehlungen zur Ausstattung").

Sin fundament dallas pretensiuns numnadas dil cantun ei ina grupper da laver interna da tschun persunas d'instrucziun seformada e sefatschentada cullas installaziuns e l'amplificaziun dall'EED alla Scola Sedrun. Per quei motiv ei era vegni creaue in plan a liunga vesta per saver planisar las investiziuns. Iis emprems pass dil plan suranumnae ein gia vegni realisai. Cheu ina cuorta survesta:

- installaziun d'ina nova reit da W-LAN pil scalem superieur, la scoletta e l'aula (fasa 1, matg 2018).
- acquist da 5 ulteriurs MacBooks (5 MacBooks gia avon maun), 6 iPads, visualizers e beamers per singulas persunas d'instrucziun.
- acquist d'ina scaffa da cargar per l'administrazione ed il cargament dils apparats mobils (MacBooks ed iPads).

Las suandontas investiziuns per la summa totala da frs. 50'850.00 ein planisadas pigl onn da scola 2019/20:

- amplificaziun dalla reit da W-LAN pil scalem primar, la cuschina ed ils zulers (fasa 2, primavera 2019).
- implementaziun da tuts apparats disponibels ed administrazione da quels entras in server central (Apple School Manager), il qual possibilitescha l'administrazione da tuts apparats sin in'egliada.
- acquist d'ulteriurs 13 MacBooks (apparats 1:1 per scolaras e scolars dil scalem superieur dalla 1. sec/reala), 5-9 ulteriurs iPads (1.-4. scola primara, roms creativs).

Pils onns suandonts (2020/2021) ein cuosts annuals da mintgamai frs. 22'000.00 calculai. Quels resultan entras igl acquist d'ulteriurs MacBooks. Quella cumpra ei da necessitat per saver porscher a mintga scolara e scolar dil scalem superieur in agen apparat (1:1). Totalmein seresultan pia cuosts da frs. 94'850.00 pigl entir project (2019-2021).

Era punto segirtad da datas sto vegnir investau egl avegnir per che persunas buc autorisadas hagien negin access sin datas sensiblas da scolaras e scolars ni per prevegnir ad ina sperdita da datas entras defects ni auters motivs tecnics. Aschia sto vegnir investau en in server, il qual porscha la pus-seivladad dad arcunar regularmein las datas suranumnae e l'administrazione da talas.

L'introducziun dil plan d'instrucziun 21 pretenda pia grondas investiziuns finanzialas per saver ademplir las pretensiuns dil cantun Grischun.

6150.5010.05 – Via Strem

La sanaziun dalla Via Strem ei gia vegnida budgetada per igl onn 2018. Cunquei ch'ei marscha fetg bia silla sparta da construcziun a Tujetsch uonn, ha la vischerna decidiu da stuschar la sanaziun dalla Via Strem sin gl'onn 2019.

La via era budgetada el preventiv 2018 cun ina summa da frs. 400'000.00. Suenter las lavurs da planisaziun ch'ein vegnidas prestadas uonn e la budgetaziun dils cuosts da canalisaziun (frs. 78'000.00) dalla Via Strem el quen da gudogn e sperdita (preventiv 2019) sut la posizion 7201.3143.02: Manteniment dalla canalisaziun, resta ina summa d'investiziun da frs. 302'000.00 per igl onn 2019. Las contribuziuns da perimeter pil project muntan a frs. 95'000.00.

6150.5010.06 – Via d'access e parcadis halla plurivalenta²

Sut la Tgèsa communal sesanflan da niev 16 parcadis per autos privats e dus parcadis per autocars. Per la construcziun da quella via d'access tier la halla plurivalenta ei ina summa da frs. 300'000.00 vegnida approbada cul preventiv 2018.

Il cantun ha decidiu da sanar la punt dil Drun igl onn 2019. En quei connex sedattan lavurs d'adattaziun che han ina influenza sigl access dalla via che meina tier la halla plurivalenta. Oravontut vegn la via d'access adattada sin l'altezia e la ladezia dall'entrada, plinavon vegn la pendenza dalla via adattada allas normas dil traffic public. La nova entrada garantescha in meglier access pils autocars. Las lavurs da construcziun entochen silla fundaziun vegnan menadas atras uonn. Las lavurs en connex culla construcziun dil catram vegnan fatgas l'auter onn.

Il credit ch'ei vegnius approbaus a caschun dil preventiv 2018 era calculaus mo per ina part dalla via d'access tier la halla plurivalenta. Culla midada dil project vegn l'entira via d'access adattada ed ils cuosts corrispondan buca al credit approbau.

En tut cuosta il project ussa frs. 495'000.00. Sco gia menziunau ein sulettamein frs. 300'000.00 vegni approbai pil project cul preventiv 2018. Ord quei motiv sto il cussegl da vischnaunca decider davart in credit supplementar ella summa da frs. 195'000.00 pil project.

6150.5010.09 – Preproject sanaziun Via dalla Staziun²

La punt da Tgamaura (Via dalla Staziun) sesanfla en in schliet stan e sto vegnir sanada. Ei sto vegnir sclariu giu sch'ei va da sanar la punt ni sch'ina nova construcziun tenor las novas normas ei pli cunvegnenta. Ina ulteriura intenziun dil project ei da sanar l'entira Via dalla Staziun che meina naven dalla Via Alpu entochen silla staziun e da cumplettar tala cun in passapei. Per l'elavuraziun d'in project el detagl, ei ina summa da frs. 120'000.00 vegnida risguardada el quen d'investiziun.

Culla approbaziun da quella posiziun dil quen d'investiziun 2019 vegn sulettamein quella summa per la planisaziun dalla sanaziun dalla via e dalla punt sco era per in niev passapei approbada. Cura ch'il project ei semtgaus, vegn tal suttamess ensemes cul credit da realisaziun al cussegl da vischnaunca ed alla radunanza communal per tractaziun.

6150.5030.02 – Garascha sutterrana e contuorn Dulezi

Per la construcziun dalla garascha sutterrana dalla Residenza Dulezi, per las lavurs dil contuorn e per la realisaziun dil plaz ordavierd e dils parcadis dalla vart vest dil baghetg ein cuosts totals ella summa da frs. 2'130'750.00 previ. Il credit total per quella investiziun ei vegnius concedius a caschun dalla radunanza da vischnaunca dils 23 da zercladur 2017.

La maioritad da quellas lavurs ein gia vegnidias menadas atras uonn. Ina summa da frs. 670'000.00 ei vegnida duvrada 2018 per la finanziaziun d'ina cumpart dallas lavurs. El preventiv 2019 vegn ina summa da frs. 1'000'000.00 dil credit risguardada, damai che la finanziaziun d'ulteriuras lavurs succeda 2019. Il rest dil credit budgetescha l'administraziun gl'onn 2020 per las lavurs dil contuorn.

6220.5010.01 – Surpassadi staziun Sedrun⁴

Las lavurs da sanaziun alla staziun da Sedrun ein vegnidias lantschadas gl'atun 2018. En ina secunda fasa vegnan ils perruns adattai tenor la lescha davart l'egalitatad da persunas cun impediments e colligai cun in surpassadi. Il surpassadi colligia la staziun cul quartier da Salins e garantescha plinavon in direct access el territori da skis. L'extrada dil surpassadi ei planisada cun ina scala enviers ost ed in ascensur dalla vart el vest.

Sin fundament dils recuors maunca la lubientscha da baghegiar digl Uffeci federal da traffic pil mument. Las lavurs ein previdas el decuors digl onn 2019. Ils cuosts previ pil surpassadi muntan tenor il stadi actual dil project a frs. 530'000.00. Il project ed il credit persuenter ston aunc vegnir tractai dils gremis politics cumpetents a caschun d'ina seduta separata.

7201.5032.02 – Fussal da plievgia

Ils 9 da decembre 2015 ha il cussegl da vischnaunca concediu in credit ella summa da frs. 470'000.00 per la construcziun d'in fossal da plievgia sper la serenera. Suenter che las offertas ein vegnidas inoltradas, san ils cuosts totals per la construcziun dil fossal vegnir precisai e muntan a frs. 415'800.00. Il cantun Grischun contribuescha ina summa da frs. 46'000.00. La realisaziun dil project ei vegnida spustada sin l'auter onn, quei muort l'actuala aulta activitad da baghegiar.

7201.5042.01 – Remplazzar la garascha dil menaschi dalla serenera²

Las garaschas existentas dalla serenera ston vegnir allontanadas, damai ch'il fossal da plievgia vegn construies en quei liug sut tiara. La nova garascha vegn construida sur il fossal. Ella vegn sco entochen da cheu nezegiada sco suttetg per il vehichel dil cau-serenera e per deponer differents materials ed uaffens pil menaschi dalla serenera. Ils cuosts ein calculai cun ina summa da frs. 95'000.00.

7301.5033.01 – Plassas da rumians (molocs)²

Igl ei vegniu elavurau in niev concept per la rimmada dallas miardas. Quel preveda in liug, nua che tuttas miardas san vegnir dismissas. Suenter ina examinaziun pli detagliada, han ils responsabels decidiu da plassar ils molocs per la rimmada da veider, butteglia da pet, sacs da miarda ed ulteriuras miardas giusut la casa communal. Per la construcziun dils molocs eisi necessari dad ir cullas duas plontas che sesanflan pil mument en quei liug. Il liug ei adattaus, damai che la canera en connex culla dismessa disturba negins habitants. Plinavon vegnan dus ulteriurs molocs per la rimmada dils sacs da miarda pazzai ella vischinanza dalla stizun dil Coop. Suenter la construcziun dils molocs, dispona la vischnaunca d'in liug central per la rimmada da tuttas sorts miardas ed in secund liug, nua ch'igl pusseivel da dismetter sulettamein ils sacs da miarda.

7410.5030.04 – Project Scharinas

Il project Scharinas cumpeglia il remplazzament da pliras lavineras da betun. Il project caschuna pigl onn 2019 cuosts ella summa da frs. 220'000.00. Dil cantun Grischun retscheiva la vischnaunca da Tujetsch ina summa da frs. 176'800.00. Da tiarzas persunas obtegn la vischnaunca ina contribuziun da frs. 7'000.00.

8200.5010.01 – Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs-Foppa)³

Enconuschentamein ei la via veglia che meina naven da Sut Seivs entochen Foppa dil Tgom en in fetg schliet stan. Quei tschancun ei mai vegnius sanaus e slargiaus. Ils mirs da sustegn cun crappa schetga dalla vart sut sederschan en differents loghens a val e dattan aschia negin sustegn pli alla via. Ord quei motiv ei gia igl onn 2002 vegniu instradau in scamond ufficial da carrar sin quella via. Oz ei la via taluisa decadenta che la crappa dils mirs schetgs rocla digl uaul giu e periclitescia persunas e vehichels sillias vias giusut. Plinavon vegnan ils pégns da quei uaul da schurmetg donnegiai entras la crappa.

L'intenziun ei da sanar il tschancun naven da Sut Seivs entochen Foppa dil Tgom per che la grupper forestala sappi carrar siadora culla tschaghegna movibla e liquidar pliras lavurs forestalas. La via da quei tschancun duei vegrni slargiada sin 2.50 meters per quei intent. Quei ei era in giavisch dils responsabels digl Uffeci d'uaul e prighels da natira dil cantun Grischun ed ina pretensiun per che la vischerna contribuziuns cantunalas el rom da quei project forestal. Plinavon sa la via suenter era puspei vegrni nezegiada dall'agricultura e dil turissem. La sanaziun cumpeglia in remplazzament dils mirs schetgs entras canasters da lenn (ca. 400 meters). Ils cuosts totals vegrnan schazegiai sin rodund frs. 700'000.00. Las lavurs vegrnan etappadas sur in spazi da 3 onns (2019 - 2021) ed exequidas el rom d'in project forestal cantunal. Il cantun surpren rodund 65 entochen 70% dils cuosts totals. Pigl onn 2019 caschunan las lavurs cuosts da frs. 300'000.00. Il cantun contribuescha ina summa da frs. 195'000.00.

8290.5060.00 – Maschina forestala²

Igl onn 2005 ha la vischerna acquistau pil forestalessor in tractur cun ina tschaghegna ed in carr da lenna. La maschina ei vegrnidha utilisada en special per tuti transports da lenna (runar lenna cun il tuorn da suga, segar scarpas e per la dismessa da neiv). La maschina ha ussa prest 14 onns e ha prestau varga 13'000 uras da lavor. Ord vesta dalla segirtad sco era dils cuosts da reparatura dils davos dus onns ei in remplazzamet da quella maschina pli che necessaris. Cunquei che la maschina actuala cun ils indrezs accessoris ha adempiu cumpleinamein ils basegns dil forestalessor, ei dano-vamein previu d'acquistar in tractur cun ina tschaghegna ed in carr da lenna. Per saver tgirar vinavon ils uauls da schurmetg ed exequir las lavurs el rom dils projects forestals culla grupper d'uaul ei tala investiziun indispensabla. Ils cuosts per la nova maschina muntan a frs. 362'000.00. La maschina veglia duei vegrni vendida per ina summa da rodund frs. 50'000.00.

La tabella cheusut dat ina survesta davart ils credits d'impegn. La radunanza communalha aunc da decider davart il credit d'impegn ella summa da frs. 700'000.00 per la via da maschina che meina encunter il Tgom. Davart il credit d'impegn pil surpassadi alla staziun a Sedrun decidan ils gremis cumpetents pli tard a caschun d'ina seduta separata. Ils ulteriurs credits d'impegn han ils gremis cumpetents gia concediu.

Survesta davart ils credits d'impegn										
Credit d'impegn					Project		Planisaziun d'expensas			
QI	cv	cuosts	contribuziuns	cuosts netto	descripzion	2018	2019	2020	2021	
QI	cv	94'850		94'850	Amplificaziun EED		50'850	22'000	22'000	
QI	cv	495'000		495'000	Via d'access e parcadis halla plurivalenta	278'000	217'000			
QI	cv	120'000		120'000	Preproject sanaziun Via dalla Staziun		120'000			
QI	cv/rc	530'000		530'000	Surpassadi staziun Sedrun		530'000			
QI	cv	95'000		95'000	Remplazzar la garascha per la serenera		95'000			
QI	cv	60'000		60'000	Plazzas da rumians (molocs)		60'000			
QI	cv/rc	700'000	475'000	225'000	Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs-Foppa)		300'000	200'000	200'000	
QI	cv	362'000	50'000	312'000	Maschina forestala		362'000			
Gremis cumpetents: radunanza communalha (rc), cussiegli da vischerna (cv), suprastanza communalha (sp)										

4. Survesta da finanziazion

Il cashflow mutta a frs. 271'100.00. Suenter haver risguardau las investiziuns nettas seresulta in deficit da finanziazion da frs. 2'731'750.00.

5. Proposta

Sebasond sin las suranumnadas ponderaziuns proponan la suprastanza communal ed il cussegl da vischnaunca

- a) d'approbar il preventiv 2019 dil quen da gudogn e sperdita dalla vischnaunca Tujetsch.
- b) d'approbar il quen d'investiziun 2019 dalla vischnaunca Tujetsch.
- c) da conceder il suandont credit d'impegn (quen d'investiziun 2019 e suandonts onns - survesta sin p. 12):
 - 1. **8200.5010.01 - Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs- Foppa): frs. 700'000.00**
- d) d'approbar il preventiv 2019 dil quen da gudogn e sperdita dil Bogn Sedrun.
- e) da schar il pei da taglia d'entrada e da facultad per igl onn 2019 sin 95% dalla taglia sempla dil cantun.
- f) da schar il pei da taglia sin schischem per igl onn 2019 sin 1.5%.

Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Simon Collenberg

Annexas:

- Preventiv 2019 - Survesta da finanziaziun
- Preventiv 2019 - quen da gudogn e sperdita structurau tenor funcziuns
- Preventiv 2019 - quen da gudogn e sperdita structurau tenor gruppas da materia
- Preventiv 2019 - quen da gudogn e sperdita detagliau
- Preventiv 2019 - quen d'investiziun structurau tenor funcziuns
- Preventiv 2019 - quen d'investiziun detagliau
- Bogn Sedrun - Preventiv 2019

Resultat

Preventiv

1.1.2019 - 31.12.2019

	Survesta da finanziaziun	Preventiv 2019	Preventiv 2018	Quen 2017
	Cuosts da menaschi			
30	Cuosts da persunal	3'351'850	3'422'150	0.00
31	Cuosts da material e menaschi	3'068'500	3'050'900	0.00
33	Amortisaziun facultad administrativa	232'200	236'555	0.00
35	Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	59'500	63'825	0.00
36	Cuosts da transfer	3'167'600	3'424'050	0.00
	Total cuosts da menaschi	9'879'650	10'197'480	0.00
	Recav ord il menaschi			
40	Entradas da taglia	4'887'000	5'347'000	0.00
41	Regals e concessiuns	2'196'500	2'064'500	0.00
42	Recumpensas	1'759'250	1'859'500	0.00
43	Differentas entradas	164'550	124'000	0.00
45	Prelevaziun ord fondos e finanziaziuns specialas	201'200	0	0.00
46	Entradas da transfer	785'350	841'300	0.00
	Total recav ord il menaschi	9'993'850	10'236'300	0.00
	Resultat ord il menaschi	114'200	38'820	0.00
34	Expensas finanzialas	209'000	121'000	0.00
44	Recav finanzial	275'400	224'700	0.00
	Resultat dalla finanziaziun	66'400	103'700	0.00
	Resultat operativ	180'600	142'520	0.00
	Resultat dil quen da gudogn e sperdita	180'600	142'520	0.00
	(+ = Surpli entradas / - = Surpli expensas)			
	Expensas d'investiziun			
50	Investiziuns materialas	3'642'650	4'349'050	0.00
	Total investiziuns	3'642'650	4'349'050	0.00
61	Restituziuns	145'000	160'000	0.00
63	Contribuziuns d'investiziun	494'800	666'000	0.00
	Total entradas d'investiziun	639'800	826'000	0.00
	Resultat dil quen d'investiziun	-3'002'850	-3'523'050	0.00
	Grad d'atgna finanziaziun	271'100	442'900	0.00
	Resultat da finanziaziun	-2'731'750	-3'080'150	0.00
	(+ = Surpli entradas da finanziaziun / - = Surpli expensas da finanziaziun)			

Quen da gudogn e sperdita

Preventiv

1.1.2019 - 31.12.2019

	Quen da gudogn e sperdita structurau tenor funcziuns	Preventiv 2019		Preventiv 2018		Quen 2017	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
	Quen da gudogn e sperdita	11'180'650	11'361'250	11'415'580	11'558'100		
	Resultat netto	180'600		142'520			
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'042'600	357'925	1'082'700	434'600		
	Resultat netto		684'675		648'100		
1	SEGIRTAD PUBLICA	348'650	110'700	252'550	104'000		
	Resultat netto		237'950		148'550		
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	2'145'650	209'850	2'245'200	245'600		
	Resultat netto		1'935'800		1'999'600		
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	454'475	111'100	416'100	98'100		
	Resultat netto		343'375		318'000		
4	SANADAD	571'000	30'000	612'000	35'000		
	Resultat netto		541'000		577'000		
5	OVRAS SOCIALAS	425'000	60'000	388'500	61'800		
	Resultat netto		365'000		326'700		
6	TRAFFIC	764'000	106'000	756'100	90'000		
	Resultat netto		658'000		666'100		
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'135'350	988'075	1'064'630	942'500		
	Resultat netto		147'275		122'130		
8	ECONOMIA PUBLICA	3'977'200	3'327'000	4'305'300	3'354'500		
	Resultat netto		650'200		950'800		
9	FINANZAS E TAGLIAS	316'725	6'060'600	292'500	6'192'000		
	Resultat netto	5'743'875		5'899'500			

Quen da gudogn e sperdita

Preventiv

1.1.2019 - 31.12.2019

Quen da gudogn e sperdita tenor gruppas da materia	Preventiv 2019 Expensas	Preventiv 2019 Entradas	Preventiv 2018 Expensas	Preventiv 2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Quen 2017 Entradas
QUEN DA GUDOGN E SPERDITA	11'180'650	11'361'250	11'415'580	11'558'100		
Resultat netto	180'600		142'520			
3 Expensas	11'180'650		11'415'580			
30 Cuosts da persunal	3'351'850		3'422'150			
31 Cuosts da material e menaschi	3'068'500		3'050'900			
33 Amortisaziun facultad administrativa	232'200		236'555			
34 Cuosts da finanzas	209'000		121'000			
35 Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	59'500		63'825			
36 Cuosts da transfer	3'167'600		3'424'050			
39 Scuntradas internas	1'092'000		1'097'100			
4 Entradas		11'361'250		11'558'100		
40 Entradas da taglia		4'887'000		5'347'000		
41 Regals e concessiuns		2'196'500		2'064'500		
42 Recumpensas		1'759'250		1'859'500		
43 Differentas entradas		164'550		124'000		
44 Entradas da finanzas		275'400		224'700		
45 Prelevaziun ord fondos e finanziaziuns specialas		201'200				
46 Entradas da transfer		785'350		841'300		
49 Scuntradas internas		1'092'000		1'097'100		

Quen da gudogn e sperdita

Preventiv

1.1.2019 - 31.12.2019

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv 2019 Expensas	Preventiv 2019 Entradas	Preventiv 2018 Expensas	Preventiv 2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Quen 2017 Entradas
	Quen da gudogn e sperdita	11'180'650	11'361'250	11'415'580	11'558'100		
	Resultat netto	180'600		142'520			
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'042'600	357'925	1'082'700	434'600		
	Resultat netto		684'675		648'100		
01	Legislativa ed executiva	308'600		293'800		293'800	
	Resultat netto		308'600				
0110	Legislativa	107'800		94'300			
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	22'000		22'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	400		300			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	400		500			
3102.00	Stampats, publicaziuns	52'000		48'500			
3102.01	Preventiv/Quen annual	15'000		15'000			
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	15'000					
3132.00	Indemnisaziuns dils cussegliaders e giudicaders			5'000			
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	3'000		3'000			
0120	Executiva	200'800		199'500			
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	155'000		155'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	12'200		12'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	6'000		6'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'600		1'500			
3130.22	Contribuziuns da commembradi e sindicat	3'000		3'000			
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	15'000		14'000			
3170.02	Spesas da representaziun	8'000		8'000			
02	Survetschs generals	734'000	357'925	788'900	434'600		
	Resultat netto		376'075		354'300		
0210	Administraziun communalia	540'000	246'800	550'500	245'600		
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	330'000		350'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	26'000		28'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	16'500		21'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	4'000		4'000			
3099.00	Divers cuosts da personal	10'000		9'000			
3100.00	Material da biro	8'000		8'000			
3103.00	Litteratura, gasettas	1'000		2'000			
3113.00	Acquists d'informatica	50'000		35'000			
3130.01	Francaturas	9'000		10'000			
3130.02	Taxas da telefon	3'000		3'000			
3130.03	Spesas da banca e schec postal	3'000		3'000			
3130.05	Cuosts da stumaziun	3'000		4'000			
3134.00	Assicuranzas da caussas	5'000		5'000			
3150.00	Manteniment da mobilia e maschinas da biro	8'000		8'000			
3153.00	Manteniment sistem d'EED	28'000		27'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	4'000		3'000			
3611.02	Taxas pigl Uffeci da migrazion e dretg civil	15'000		14'000			
3612.01	Regiun Surselva	16'000		15'500			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	500		1'000			
4210.00	Taxas d'administraziun generala		28'000		22'000		
4260.00	Restituziuns		4'000		4'500		
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		14'000		14'000		
4611.00	Indemnisaziun dil cantun		88'000		82'000		
4612.00	Provisiuns d'incasso		36'250		12'000		

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
4900.00	Scuntrada interna cuosts da menaschi				3'500	
4910.00	Scuntrada interna survetschs		76'550		107'600	
0220	Uffeci da bagheggiar	194'000	111'125	145'300	84'000	
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	6'000		5'000		
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	110'000		86'000		
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	9'000		7'000		
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	7'500		6'800		
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'200		1'000		
3099.00	Divers cuosts da persunal	1'500		1'000		
3101.00	Material da menaschi e da diever	3'000		3'000		
3110.01	Acquist mobilias, maschinas, urdeins			10'000		
3113.00	Acquists d'informatica	14'400				
3130.02	Taxas da telefon	800		1'000		
3132.00	Indemnisaziuns dils cussegliaders e giudicaders	25'000		9'000		
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	3'000		3'000		
3153.00	Manteniment sistem d'EED	3'000		5'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	3'000		2'000		
3900.00	Scuntrada interna cuosts da menaschi			3'500		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	6'600		2'000		
4210.00	Taxas d'administraziun generala		20'000		10'000	
4260.00	Restituziuns		18'000		20'000	
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		17'550		10'000	
4910.00	Scuntrada interna survetschs		55'575		44'000	
0290	Baghetgs d'administraziun			93'100	105'000	
3101.00	Material da menaschi e da diever			2'000		
3110.01	Acquist mobilias, maschinas, urdeins			3'000		
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien			4'500		
3120.11	Energia e scaldament			15'000		
3130.06	Taxas e contribuziuns			4'000		
3134.00	Assicuranzas da caussas			2'500		
3144.00	Manteniment baghetgs			30'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs			32'100		
4470.00	Tscheins d'affittazion				93'000	
4479.00	Ulteriurs recavs schischom				12'000	
1	SEGIRTAD PUBLICA	348'650	110'700	252'550	104'000	
	Resultat netto		237'950		148'550	
11	Segirtad publica	13'050	3'000	12'000	3'000	
	Resultat netto		10'050		9'000	
1110	Polizia communalia	13'050	3'000	12'000	3'000	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	8'000		8'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	5'050		4'000		
4270.00	Castitgs		3'000		3'000	
14	Dretg general	49'475	16'000	39'500	21'000	
	Resultat netto		33'475		18'500	
1400	Dretg general	49'475	16'000	39'500	21'000	
3130.07	Mutaziuns - Uffeci funsil/mesiraziun	10'000		8'000		
3132.02	Cuosts giuridics	16'000		5'000		
3611.01	Schazetgs d'immobilias	2'000		2'000		
3612.02	Uffeci da stumadira e concuors Surselva	10'500		12'000		
3612.03	Uffeci civil Surselva	10'000		12'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	975		500		
4260.00	Restituziuns		1'000		1'000	

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
4602.00	Cumpart gudogn digl Uffeci funsil Cadi		15'000		20'000	
15	Pumpiers Resultat netto	151'300	46'200 105'100	91'500	46'500 45'000	
1500	Pumpiers	151'300	46'200	91'500	46'500	
3120.00	Provvediment e dismessa	3'000		4'000		
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'000		2'000		
3144.00	Manteniment baghetgs	6'000		1'000		
3611.04	Polizia da fiug cantunala	2'000		3'000		
3612.04	Pumpiers Sursassiala	136'000		81'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	1'300		500		
4200.02	Taxas da cumpensaziun		40'000		40'000	
4470.00	Tscheins d'affittazion		6'200		6'500	
16	Defensiun Resultat netto	134'825	45'500 89'325	109'550	33'500 76'050	
1610	Defensiun militara	2'500		2'600		
3144.02	Manteniment stan da schibas	2'000		2'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	500		600		
1620	Protecziun civila	39'775	3'500	45'500	3'500	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	8'500		9'000		
3120.11	Energia e scaldament	8'000		10'000		
3130.06	Taxas e contribuziuns	1'600		2'500		
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'700		4'000		
3144.13	Manteniment dils locals	5'000		6'000		
3611.00	Indemnisaziun al cantun	9'000		10'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'975		4'000		
4631.00	Contribuziun dil cantun		3'500		3'500	
1621	Stab directiv communal	92'550	42'000	61'450	30'000	
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	3'300		1'000		
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD			100		
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna			50		
3130.31	Mesiras da protecziun lavinas	15'000		15'000		
3130.32	Cuosts IMIS	15'000		15'000		
3130.33	Surviglionza Cuolm da Vi	25'000		15'000		
3132.00	Indemnisaziuns dils cussegliaders e giudicaders	23'000				
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	3'000		2'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			6'800		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'250		6'500		
4631.00	Contribuziun dil cantun		37'000		25'000	
4634.00	Contribuziun dallas interpresa publicas		5'000		5'000	
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN Resultat netto	2'145'650	209'850 1'935'800	2'245'200	245'600 1'999'600	
21	Scola obligatoria Resultat netto	2'029'650	209'850 1'819'800	2'110'200	245'600 1'864'600	
2110	Scoletta	117'850	15'000	121'900	14'000	
3020.00	Pagas	97'000		100'000		
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'900		8'000		
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	5'800		6'000		
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'100		1'000		
3090.00	Scolaziun e formaziun	2'300		3'000		
3104.00	Material da scola e da diever	2'450		2'600		
3104.01	Projects generals e da sport	800		800		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	500		500		
4631.00	Contribuziun dil cantun		15'000		14'000	
2120	Scola primara	807'200	96'000	833'800	103'500	
3020.00	Pagas	660'000		685'000		
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	54'500		55'000		
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	46'700		48'000		

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Entradas
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	7'200		7'000			
3090.00	Scolaziun e formazion	10'650		12'200			
3104.00	Material da scola e da diever	20'350		20'600			
3104.01	Projects generals e da sport	7'300		4'500			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	500		1'500			
4260.00	Restituziuns		18'000		18'000		
4631.00	Contribuziun dil cantun		78'000		85'500		
2130	Scola superiura	523'300	49'500	584'600	58'500		
3020.00	Pagas	400'000		460'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	32'200		37'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	29'000		30'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	4'300		4'700			
3090.00	Scolaziun e formazion	7'700		8'500			
3104.00	Material da scola e da diever	29'200		27'900			
3104.01	Projects generals e da sport	4'500		4'500			
3171.01	Viadis e camps da scola	14'900		10'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'500		2'000			
4260.00	Restituziuns		11'500		11'500		
4631.00	Contribuziun dil cantun		38'000		47'000		
2170	Baghetgs da scola Sedrun	290'100	19'350	300'000	32'600		
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	90'000		105'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'000		8'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	4'000		6'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'000		1'000			
3099.00	Divers cuosts da personal	1'000					
3101.00	Material da menaschi e da diever	6'000		6'000			
3110.01	Acquist mobilias, maschinas, urdeins	7'000		5'000			
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	20'000		20'000			
3120.11	Energia e scaldament	55'000		40'000			
3134.00	Assicuranzas da caussas	4'000		4'000			
3144.00	Manteniment baghetgs	58'000		62'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'000		1'000			
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	28'000		37'500			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'100		4'500			
4240.00	Taxas da diever e survetschs		750		2'000		
4470.00	Tscheins d'affittazion		15'600		15'600		
4910.00	Scuntrada interna survetschs		3'000		15'000		
2190	Direcziun ed administraziun da scola	170'700	28'000	142'400	35'000		
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	13'000		13'000			
3020.00	Pagas	74'000		65'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'200		7'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	4'600		5'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'000		1'000			
3090.00	Scolaziun e formazion	1'200		1'200			
3110.01	Acquist mobilias, maschinas, urdeins	30'000		8'700			
3113.00	Acquists d'informatica	5'000		10'000			
3130.02	Taxas da telefon	3'200		2'500			
3150.01	Manteniment mobilias, maschinas, utensils	19'000		17'000			
3153.00	Manteniment sistem d'EED	8'500		8'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	4'000		4'000			
4631.00	Contribuziun dil cantun		28'000		35'000		
2192	Scola populara - ulteriur	120'500	2'000	127'500	2'000		
3059.01	Assicuranza d'accidents per scolars e scolaras	1'000		1'000			
3099.00	Divers cuosts da personal	3'500		3'500			
3130.15	Transport da scolars	70'000		65'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'000		1'000			
3612.05	Scola da musica Surselva	26'000		30'000			

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Entradas
3614.05	Indemnisaziun Bogn Sedrun	9'000		9'000			
3632.20	Ductrina e pastoraziun	3'000		6'000			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	7'000		12'000			
4631.00	Contribuziun dil cantun		2'000		2'000		
22	Scolaziun speciala	61'000		65'000			
	Resultat netto		61'000		65'000		
2200	Scolaziun speciala	61'000		65'000			
3612.01	Regiun Surselva	45'000		45'000			
3612.15	Indemnisaziun scolas specialas	16'000		20'000			
25	Scolas da formaziun generala	55'000		70'000			
	Resultat netto		55'000		70'000		
2510	Scola gimnasiala	55'000		70'000			
3611.06	Indemnisaziun progimnasi	30'000		45'000			
3612.16	Scola claustral	25'000		25'000			
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	454'475	111'100	416'100	98'100		
	Resultat netto		343'375		318'000		
31	Patrimoni cultural	75'175	16'500	62'100	16'500		
	Resultat netto		58'675		45'600		
3110	Museum "La Truaisch"	75'175	16'500	62'100	16'500		
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	2'000		2'000			
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	16'000		16'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	500		1'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	100		100			
3101.00	Material da menaschi e da diever	3'000		4'000			
3102.00	Stampats, publicaziuns	3'000		5'000			
3110.01	Acquist mobiliars, maschinas, urdeins	1'000		3'000			
3119.03	Acquist objects d'exposiziun	25'000		15'000			
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	1'000		1'000			
3120.11	Energia e scaldament	3'000		3'000			
3130.02	Taxas da telefon	1'000		1'000			
3134.00	Assicuranzas da caussas	2'500		3'000			
3144.00	Manteniment baghetgs	13'000		5'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	2'000		2'000			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	2'075		1'000			
4240.02	Entradas museum		7'000		8'000		
4250.00	Diversas entradas		3'000		2'500		
4631.00	Contribuziun dil cantun		4'000		4'000		
4632.01	Contribuziun Regiun Surselva		2'500		2'000		
32	Cultura - ulteriur	103'500		99'000			
	Resultat netto		103'500		99'000		
3210	Bibliotecas	3'500		3'500			
3614.04	Indemnisaziun biblioteca	3'500		3'500			
3290	Cultura - ulteriur	100'000		95'500			
3130.20	Occurrentzas specialas	10'000		10'000			
3149.01	Manteniment maletg dil vitg	15'000		15'000			
3612.06	Museum regiunal	3'700		3'700			
3634.06	Contribuziun "Academia vivian"	7'000		7'000			
3636.01	Promoziun dalla cultura	14'000		11'500			
3636.02	Contribuziuns ad uniuns	17'000		15'000			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	33'300		33'300			
34	Sport e temps liber	271'800	94'600	251'000	81'600		
	Resultat netto		177'200		169'400		
3410	Halla plurivalenta Dulezi	162'150	56'000	161'500	46'000		
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	10'000		5'500			

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
3120.11	Energia e scaldament	25'000		20'000		
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'000		7'000		
3144.00	Manteniment baghetgs	20'000		35'000		
3150.01	Manteniment mobilias, maschinas, utensils	2'000		2'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	2'000		2'000		
3300.00	Amortisazius ordinarias	50'000		58'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	50'150		32'000		
4240.00	Taxas da diever e survetschs		20'000		10'000	
4990.10	Cudischazjun interna dil turissem		36'000		36'000	
3411	Piazza da sport	31'700	15'000	26'000	12'000	
3120.12	Energia	3'000		3'000		
3140.01	Manteniment piazza da sport	5'000		10'000		
3140.02	Manteniment patinera	1'000		9'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	22'700		4'000		
4240.00	Taxas da diever e survetschs		5'000		2'000	
4990.10	Cudischazjun interna dil turissem		10'000		10'000	
3412	Lag Claus Surrein	77'950	23'600	63'500	23'600	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	1'000		1'000		
3120.11	Energia e scaldament	2'000		1'500		
3140.05	Manteniment dil Lag da Claus	9'000		38'000		
3144.00	Manteniment baghetgs	42'000		2'000		
3150.01	Manteniment mobilias, maschinas, utensils	8'000		5'000		
3160.00	Tscheins d'affittaziu	5'000		5'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'000		1'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	9'950		10'000		
4480.01	Tscheins d'affittaziu		3'600		3'600	
4990.10	Cudischazjun interna dil turissem		20'000		20'000	
35	Baselgias e capluttas	4'000		4'000		
	Resultat netto		4'000		4'000	
3500	Baselgias e capluttas	4'000		4'000		
3144.30	Manteniment clutger	4'000		4'000		
4	SANADAD	571'000	30'000	612'000	35'000	
	Resultat netto		541'000		577'000	
41	Spitals e tgira d'attempai	498'000		535'000		
	Resultat netto		498'000		535'000	
4110	Spitals	150'000		155'000		
3611.07	Indemnisaziu dils spitals ordeifer la regiun	110'000		110'000		
3612.01	Regiun Surselva	40'000		45'000		
4120	Tgira d'attempai	348'000		380'000		
3612.07	Cumpart cuosts da tgira	340'000		370'000		
3612.20	Sana Surselva	8'000		8'000		
3612.21	Regiun da planisaziun Sursassiala			2'000		
42	Tgira ambulanta	30'000		30'000		
	Resultat netto		30'000		30'000	
4210	Tgira ambulanta	30'000		30'000		
3612.08	Spitex Cadi	30'000		30'000		
43	Prevenziun da sanadad	43'000	30'000	47'000	35'000	
	Resultat netto		13'000		12'000	
4330	Survetsch da sanadad en scola	43'000	30'000	47'000	35'000	
3050.01	Prestaziuns socialas	3'000		3'000		
3136.00	Miedi da scola	2'000		1'000		
3136.01	Dentist da scola	35'000		40'000		

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
3637.00	Contribuziuns per privats	3'000		3'000		
4260.00	Restituziuns		30'000		35'000	
5	OVRAS SOCIALAS	425'000	60'000	388'500	61'800	
	Resultat netto		365'000		326'700	
54	Famiglia e giuventetgna	35'500	10'000	39'000	10'000	
	Resultat netto		25'500		29'000	
5440	Protecziun da giuventetgna - general	20'000	10'000	20'000	10'000	
3632.09	Contribuziun laver da giuventetgna Cadi	20'000		20'000		
4632.03	Contribuziun pleiv catolica		10'000		10'000	
5451	Tgira d'affons e canortas	15'500		19'000		
3611.00	Indemnisaziun al cantun	15'000		18'500		
3611.20	Pro Juventute	500		500		
57	Agid social e fatgs d'asil	389'500	50'000	349'500	51'800	
	Resultat netto		339'500		297'700	
5720	Susteniments legals	270'000	50'000	230'000	50'000	
3637.00	Contribuziuns per privats	260'000		220'000		
3637.01	Prefinanziaziun d'aliments	10'000		10'000		
4260.00	Restituziuns		50'000		50'000	
5790	Susteniments - divers	119'500		119'500	1'800	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	5'000		5'000		
3611.00	Indemnisaziun al cantun	9'000		12'000		
3612.09	Survetsch social Regiun Surselva	36'000		40'000		
3612.10	Curatella professiunala Surselva	59'000		52'000		
3631.10	Contribuziun mesiras d'integrazion	2'500		2'500		
3636.00	Contribuziun allas organisaziuns privatas	8'000		8'000		
4631.00	Contribuziun dil cantun				1'800	
6	TRAFFIC	764'000	106'000	756'100	90'000	
	Resultat netto		658'000		666'100	
61	Traffic sin via	689'000	81'000	727'500	65'000	
	Resultat netto		608'000		662'500	
6150	Vias communalas	689'000	81'000	727'500	65'000	
3101.00	Material da menaschi e da diever	5'000		10'000		
3111.00	Acquist mobiliars, maschinas, vehicels	5'000		10'000		
3120.06	Energia d'illuminazion publica	7'000		9'000		
3141.00	Manteniment vias e plazzas	255'000		270'000		
3141.03	Schubergiar vias	30'000		25'000		
3141.10	Dismessa da neiv	175'000		175'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	2'000		2'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	30'000		33'500		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	90'000		103'000		
3910.01	Scuntrada interna dismessa da neiv	90'000		90'000		
4210.01	Taxas e lubientschas		8'000		4'000	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		3'000		2'000	
4240.03	Taxas da parcar		50'000		48'000	
4240.04	Taxas uras da parcar		20'000		11'000	
62	Traffic public	75'000	25'000	28'600	25'000	
	Resultat netto		50'000		3'600	
6220	Traffic regional	75'000	25'000	28'600	25'000	
3143.00	Manteniment - construcziun bassa	29'000				
3199.01	Cumpra cartas dil di SBB	28'000		26'600		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	16'000				

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
3612.01	Regiun Surselva	2'000		2'000		
4240.05	Vendita cartas dil di SBB		25'000		25'000	
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'135'350	988'075	1'064'630	942'500	
	Resultat netto		147'275		122'130	
71	Provediment d'aua	5'000	375	5'000		
	Resultat netto		4'625		5'000	
7100	Provediment d'aua	5'000	375	5'000		
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	5'000		5'000		
4940.00	Tscheins calculatorics		375			
72	Dismessa e purificaziun dall'aua	679'700	679'700	650'500	650'500	
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	679'700	679'700	650'500	650'500	
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	88'500		88'000		
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'200		7'500		
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	6'600		6'500		
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	2'000		2'500		
3099.00	Divers cuosts da personal	2'000		1'200		
3101.00	Material da menaschi e da diever	38'000		38'000		
3113.00	Acquists d'informatica	7'200				
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	3'000		2'500		
3120.11	Energia e scaldament	36'000		42'000		
3130.02	Taxas da telefon	2'000		2'000		
3130.12	Dismessa da gliet	38'000		38'000		
3134.00	Assicuranzas da caussas	6'000		7'000		
3137.00	Taglias e taxas	12'000		15'000		
3143.02	Manteniment dalla canalisaziun	188'000		180'000		
3144.17	Manteniment dalla serenera	188'000		100'000		
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	6'000		5'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	8'000		10'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	12'500		14'000		
3510.00	Deposit finanziaziun speciala			61'300		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	28'700		30'000		
4240.07	Taxa da diever canalisaziun		590'000		650'000	
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala		89'200			
4940.00	Tscheins calculatorics		500		500	
73	Economisaziun dil rumien	329'000	299'000	314'500	287'000	
	Resultat netto		30'000		27'500	
7300	Economisaziun dil rumien (general)	30'000		27'500		
3101.00	Material da menaschi e da diever	10'000		500		
3612.30	Dismessa da cadavers	4'000		11'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	16'000		16'000		
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)	299'000	299'000	287'000	287'000	
3101.00	Material da menaschi e da diever	1'000		1'000		
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	100		200		
3130.09	Dismessa da rauba bloccanta e rumien special	28'000		28'000		
3130.14	Cuosts da transports	30'000		34'000		
3140.07	Manteniment deponias	10'000		13'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	20'000		16'775		
3510.00	Deposit finanziaziun speciala	9'500		2'525		

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
3612.11	Taxas fundamentalas Regiun Surselva	165'000		155'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	34'900		36'000		
3940.00	Tscheins calculatorics	500		500		
4240.10	Taxas fundamentalas Regiun Surselva		165'000		160'000	
4240.11	Taxas fundamentalas vischernaunca		65'000		62'000	
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		30'000		35'000	
4612.01	Indemnisaziun Regiun Surselva		39'000		30'000	
74	Rempars e punts	10'700		13'230		
	Resultat netto		10'700		13'230	
7410	Rempars da lavinas e per la protecziun d'auas	10'700		13'230		
3142.00	Manteniment rempars da flums e torrents	5'000		5'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	5'700		8'230		
77	Ulteriuras protecziuns dalla natira	13'500	5'000	14'000	5'000	
	Resultat netto		8'500		9'000	
7710	Santeri e sepulturas	13'500	5'000	14'000	5'000	
3140.03	Manteniment santeri	5'000		5'000		
3632.21	Contribuziun pleiv	1'500		1'500		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	7'000		7'500		
4240.12	Taxas da satrar		5'000		5'000	
79	Planisaziun dil territori	97'450	4'000	67'400		
	Resultat netto		93'450		67'400	
7900	Planisaziun dil territori	97'450	4'000	67'400		
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	5'000				
3132.12	Planisaziun locala	50'000		50'000		
3132.13	Svilup dil territori	20'000				
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			2'700		
3612.01	Regiun Surselva	12'700		12'700		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	9'750		2'000		
4611.00	Indemnisaziun dil cantun		4'000			
8	ECONOMIA PUBLICA	3'977'200	3'327'000	4'305'300	3'354'500	
	Resultat netto		650'200		950'800	
81	Agricultura	116'000	73'000	110'200	71'000	
	Resultat netto		43'000		39'200	
8110	Agricultura	116'000	73'000	110'200	71'000	
3140.10	Manteniment alps/pastiras	76'000		60'000		
3144.10	Manteniment baghets d'alp	20'000		30'000		
3149.00	Manteniment ulteriurs objects	10'000		10'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'000		1'000		
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			1'200		
3611.00	Indemnisaziun al cantun	500		500		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'500		7'500		
4240.09	Taxas d'alps e pastiras		13'000		7'000	
4470.00	Tscheins d'affittaziun		20'000		24'000	
4611.04	Contribuziun d'alpegiazuun		40'000		40'000	
82	Forestalessor	1'777'800	1'659'000	1'770'450	1'628'500	
	Resultat netto		118'800		141'950	
8200	Forestalessor	589'000	429'000	655'500	526'000	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	20'000		12'000		
3130.14	Cuosts da transports	100'000		100'000		
3140.20	Manteniment dils pazzals per deponer lenna	1'000		1'000		
3141.01	Manteniment vias d'uaul	50'000		115'000		
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	9'000		9'000		
3634.00	Contribuziun	4'000		3'500		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	405'000		415'000		
4250.04	Vendita da lenna		80'000		80'000	

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Entradas
4250.05	Vendita lenna da brisch		28'000		28'000		
4250.06	Vendita stialas da lenna		13'000		13'000		
4611.00	Indemnisaziun dil cantun		28'000		65'000		
4631.00	Contribuziun dil cantun		280'000		340'000		
8290	Menaschi tecnic	1'188'800	1'230'000	1'114'950	1'102'500		
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	763'000		735'000			
3049.00	Ulteriurs supplements	20'000		23'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	59'000		58'000			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	45'000		49'000			
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	24'000		23'000			
3099.00	Divers cuosts da personal	8'500		5'000			
3100.00	Material da biro	3'000		3'000			
3109.00	Ulteriurs cuosts da material e rauba	20'000		16'000			
3111.00	Acquist mobilias, maschinas, vehicels	25'000		15'000			
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	3'300		2'500			
3120.11	Energia e scaldament	6'000		6'000			
3130.02	Taxas da telefon	3'500		3'500			
3134.00	Assicuranzas da caussas	21'000		21'000			
3144.00	Manteniment baghetgs	3'500		3'500			
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	80'000		77'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	25'000		25'000			
3199.02	Manteniment Via Maighels	5'000		5'000			
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	65'800		39'450			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'200		5'000			
4240.01	Lavurs per tiarzas persunas		110'000		160'000		
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		13'000		25'000		
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		90'000		40'000		
4501.00	Prelevazиun ord fonds dil capital jester		112'000				
4610.00	Indemnisaziun dalla Confederaziun Svizra		1'500		1'500		
4610.01	Indemnisaziun manteniment Via Maighels		8'000		10'000		
4611.00	Indemnisaziun dil cantun		6'000		6'000		
4910.00	Scuntrada interna survetschs		89'600		91'100		
4910.01	Scuntrada interna manteniment vias		82'000		94'500		
4910.02	Scuntrada interna manteniment infrastructura turistica		150'900		159'900		
4910.03	Scuntrada interna digl Uffeci forestal		405'000		415'000		
4910.04	Scuntrada interna manteniment santeri		7'000		7'500		
4910.05	Scuntrada interna manteniment indrezs da sport		21'000		2'000		
4910.06	Scuntrada interna dismessa da neiv		90'000		90'000		
4910.07	Scuntrada interna halla plurivalenta		44'000				
84	Turissem Resultat netto	1'943'400	1'375'000 568'400	2'279'650	1'385'000 894'650		
8400	Turissem	1'943'400	1'375'000	2'279'650	1'385'000		
3140.30	Manteniment loipa	30'000		30'000			
3149.30	Manteniment infrastructura turistica	74'200		200'000			
3160.00	Tscheins d'affittaziun	50'500					
3161.00	Tscheins d'affittaziun, cuosts d'utilisaziun			50'500			
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	4'200		18'400			
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	25'000					
3634.30	Contribuziun da menaschi dil Bogn Sedrun	451'500		480'650			

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
3635.30	Contribuziun "Sedrun Mustér Turissem"	970'000		840'000		
3635.31	Taxas da turissem vischernaunca	51'700		55'000		
3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas			121'500		
3635.33	Contribuziun bus local	75'000		75'000		
3635.34	Contribuziun project San Gottardo	5'000		5'000		
3635.35	Contribuziun Pro Lucmagn	10'000		10'000		
3635.36	Contribuziun occurrentzas d'unviern			50'000		
3635.37	Contribuziun occurrentzas da stad			65'000		
3636.30	Occurrentzas turisticas			50'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	130'300		162'600		
3990.10	Scuntrada interna turisem	66'000		66'000		
4035.01	Taxa da hospes		1'000'000		1'000'000	
4035.02	Taxa da turissem		270'000		290'000	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		50'000		50'000	
4260.00	Restituziuns		55'000		45'000	
85	Industria e commerci	60'000		45'000		
	Resultat netto		60'000		45'000	
8500	Industria e commerci	60'000		45'000		
3130.21	Promoziun dil liug e marketing	30'000		40'000		
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	25'000				
3612.01	Regiun Surselva	5'000		5'000		
87	Energia	80'000		100'000		270'000
	Resultat netto	140'000		170'000		
8712	Ovra electrica	80'000		100'000		270'000
3109.01	Cumpra energia da concessiun ORA	80'000		100'000		
4250.01	Vendita energia da concessiun ORA		125'000		150'000	
4250.02	Concessiun per traversar cun conducts		95'000		120'000	
9	FINANZAS E TAGLIAS	316'725		292'500		6'192'000
	Resultat netto	5'743'875		5'899'500		
91	Taglias	54'000		50'000		4'057'000
	Resultat netto	3'563'000		4'007'000		
9100	Taglias communalas	54'000		50'000		2'810'000
3181.00	Amortisaziun da taglias	10'000		6'000		
3611.09	Indemnisaziun cantun per incasso da taglia	44'000		44'000		
4000.00	Taglia sin entrada		1'600'000		1'800'000	
4001.00	Taglia sin facultad		360'000		360'000	
4002.00	Taglia alla fontauna		120'000		100'000	
4010.00	Taglia da persunas giuridicas		350'000		550'000	
9101	Taglias specialas	1'187'000			1'247'000	
4021.00	Taglia sin schischom		880'000		950'000	
4022.00	Taglia sin gudogn da schischom		90'000		80'000	
4023.00	Taglia sin scumiada da maun		200'000		200'000	
4024.00	Taglia sin donaziuns ed iertas		10'000		10'000	
4033.00	Taglia da tgauns		7'000		7'000	
93	Ulivaziun da finanzas e grevezias		16'600	100'000		
	Resultat netto	16'600			100'000	
9300	Ulivaziun da finanzas e grevezias		16'600	100'000		
3621.50	Contribuziun all'ulivaziun da finanzas			100'000		

nr.	Quen da gudogn e sperdita	Preventiv Expensas	2019 Entradas	Preventiv Expensas	2018 Entradas	Quen 2017 Entradas
4621.50	Contribuziun dall'ulivaziun da finanzas		1'600			
4621.51	Ulivaziun dallas grevezias dallas muntognas		15'000			
95	Recav da participaziuns Resultat netto	17'000 2'179'500	2'196'500	17'000 2'047'500	2'064'500	
9500	Recav da participaziuns	17'000	131'500	17'000	164'500	
3000.01	Indemnisaziun dallas autoritads	2'000		2'000		
3630.02	Franc per la cuntrada	15'000		15'000		
4120.01	Concessiuns e patentas		80'000		113'000	
4120.06	RWM Schweiz AG		51'500		51'500	
9505	Recav da participaziuns ord las concessiuns dil dretg d'aua		2'065'000		1'900'000	
4120.02	Tscheins d'aua ORA		1'300'000		1'250'000	
4120.03	Cumpart svulta energia alpina		130'000		200'000	
4120.04	Cumpart gudogn energia alpina		600'000		450'000	
4120.05	Dretg per l'utilisaziun dall'aua		35'000			
96	Administraziun dalla facultad e dils deivets	245'725	230'500	125'500	70'500	
	Resultat netto		15'225		55'000	
9610	Recav da facultad e tscheins	101'875	58'500	66'500	17'500	
3400.00	Tscheins dil deivet current	2'000		2'000		
3406.00	Tscheins dils emprests	95'000		60'000		
3420.00	Procuraziun ed administraziun dil capital	4'000		4'000		
3940.00	Tscheins calculatorics	875		500		
4400.00	Tscheins dils mieds liquids		1'000		2'000	
4401.00	Tscheins da retard		5'000		5'000	
4407.00	Tscheins - investiziuns finanzialas (liunga vesta)		32'000			
4451.00	Entradas ord participaziuns finanzialas		20'000		10'000	
4940.00	Tscheins calculatorics		500		500	
9630	Immobilias dalla facultad finanziala	143'850	172'000	59'000	53'000	
3430.00	Manteniment dils baghetgs	26'000		10'000		
3439.90	Ulteriurs cuosts dils baghetgs	82'000		45'000		
3910.00	Scuntrada interna survetschs	35'850		4'000		
4430.07	Tscheins d'affittazion		110'000		13'000	
4430.08	Tscheins pil dretg da baghegiar		50'000		40'000	
4439.00	Ulteriuras entradas d'immobilias		12'000			

Preventiv

Quen d'investiziun

1.1.2019 - 31.12.2019

Nr.	Quen d'investiziun structurau tenor funcziuns	Preventiv 2019		Preventiv 2018		Quen 2017	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
	Quen d'investiziun	3'642'650	639'800	4'349'050	826'000		
	Resultat netto		3'002'850		3'523'050		
1	SEGIRTAD PUBLICA	25'000					
	Resultat netto		25'000				
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	50'850		300'000			
	Resultat netto		50'850		300'000		
6	TRAFFIC	2'169'000	95'000	2'830'750	160'000		
	Resultat netto		2'074'000		2'670'750		
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	735'800	299'800	1'218'300	666'000		
	Resultat netto		436'000		552'300		
8	ECONOMIA PUBLICA	662'000	245'000				
	Resultat netto		417'000				

Quen d'investiziun

Preventiv

1.1.2019 - 31.12.2019

	Quen d'investiziun	Preventiv 2019	Preventiv 2018	Quen 2017
		Expensas	Entradas	Expensas
	Quen d'investiziun	3'642'650	639'800	4'349'050
	Resultat netto		3'002'850	3'523'050
1	SEGIRTAD PUBLICA	25'000		
	Resutat netto		25'000	
16	Defensiun	25'000		
	Resultat netto		25'000	
1610	Defensiun militara	25'000		
5030.01	Preproject sanaziun stan da sittar	25'000		
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	50'850		300'000
	Resutat netto		50'850	300'000
21	Scola obligatoria	50'850		300'000
	Resultat netto		50'850	300'000
2170	Baghetgs da scola			300'000
5090.02	Scola Sedrun - pegna			300'000
2190	Direcziun ed administraziun da scola	50'850		
5060.01	*2Amplificaziun EED	50'850		
6	TRAFFIC	2'169'000	95'000	2'830'750
	Resutat netto		2'074'000	2'670'750
61	Traffic sin via	1'639'000	95'000	2'830'750
	Resultat netto		1'544'000	2'670'750
6150	Vias communalas	1'639'000	95'000	2'830'750
5010.05	Via Strem	302'000		400'000
5010.06	*2Via d'access e parcadis halla plurivalenta	217'000		300'000
5010.09	*2Preproject sanaziun Via dalla Staziun	120'000		
5030.02	Garascha sotterrana Dulezi			2'130'750
6110.01	Restituziuns da tiarzas persunas per vias	1'000'000	95'000	160'000
62	Traffic public	530'000		
	Resultat netto		530'000	
6220	Traffic regional	530'000		
5010.01	*4Surpassadi staziun Sedrun	530'000		
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	735'800	299'800	1'218'300
	Resutat netto		436'000	552'300
72	Dismessa e purificaziun dall'aua	455'800	116'000	620'000
	Resultat netto		339'800	512'000
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	455'800	116'000	620'000
5032.02	Fussal da plievgia	360'800		620'000
5042.01	*2Remplazzar la garascha per la serenera	95'000		
6310.01	Contribuziun dil cantun		46'000	60'000
6370.01	Taxas da colligiaziun		70'000	48'000
73	Economisaziun dil rumien	60'000		
	Resultat netto		60'000	

	Quen d'investiziun	Preventiv 2019 Expensas	Preventiv 2018 Expensas	Preventiv 2018 Entradas	Quen 2017 Expensas	Quen 2017 Entradas
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)	60'000				
5033.01	* ² Plazzas da rumians (molocs)	60'000				
74	Rempars e punts Resultat netto	220'000	183'800 36'200	598'300	558'000 40'300	
7410	Rempars da lavinas e per la protecziun d'auas	220'000	183'800	598'300	558'000	
5030.03	Project da protecziun			125'000		
5030.04	Project Scharinas	220'000		450'000		
5030.05	Project Val Strem			23'300		
6310.03	Contribuziun dil cantun project da protecziun				109'000	
6310.04	Contribuziun dil cantun project Scharinas		176'800		368'000	
6350.03	Contribuziun project da protecziun				9'000	
6350.04	Contribuziun project Scharinas		7'000		72'000	
8	ECONOMIA PUBLICA Resultat netto	662'000	245'000 417'000			
82	Forestalessor Resultat netto	662'000	245'000 417'000			
8200	Forestalessor	300'000	195'000			
5010.01	* ³ Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs-Foppa)	300'000				
6310.01	Contribuziun dil cantun		195'000			
8290	Menaschi tecnic	362'000	50'000			
5060.00	* ² Maschina forestala	362'000				
6160.00	Restituziuns da tiarzas persunas		50'000			

*Clausula da bloccada: **2** = La cumpetenza da decider davart il credit d'impegn schai tiel cussegli da vischnaunca **3** = La cumpetenza da decider davart il credit d'impegn schai tiel cussegli da vischnaunca e la radunanza communal. **4** = Il project ed il credit d'impegn persuenter vegnan tractai a caschun d'ina seduta separata.

Preventiv 2019

Bogn Sedrun

Bogn Sedrun - Preventiv 2019

		Preventiv 2019	Preventiv 2018	Quen 2017			
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3	Entradas						
3000	Entradas bogn da divertiment	185'000.00		180'000.00		178'647.05	
3010	Entradas wellness	197'000.00		195'000.00		200'964.35	
3020	Entradas vital	20'000.00		20'000.00		16'377.35	
3030	Entradas vendita	20'000.00		20'000.00		18'977.70	
3040	Entradas affittaziun Solarium	5'000.00		4'000.00		5'006.60	
3100	Contribuziun scolas	9'000.00		9'000.00		9'000.00	
3	Total entradas	436'000.00		428'000.00		428'973.05	
4	Cuosts da material e rauba						
4000	Cumpra da material	7'000.00		7'000.00		4'879.95	
4060	Cuosts lavandaria	34'000.00		34'000.00		29'077.45	
4100	Lavurs jastras	7'000.00		7'000.00			
4	Total cuosts da material e rauba	48'000.00		48'000.00		33'957.40	
5	Cuosts da persunal						
5000	Pagas	394'300.00		394'300.00		385'962.20	
5013	Prestaziuns EO e cass d'accident						4'101.30
5014	Distribuziun entradas taxa CO2						294.00
5700	AHV, IV, EO, ALV	33'000.00		33'000.00		29'368.70	
5720	Cassa da pensiun	24'000.00		24'000.00		21'936.35	
5730	Segirada d'accident	600.00		600.00		667.73	
5740	Segirada da schurnada	3'600.00		3'600.00		3'202.73	
5810	Scolaziun e formaziun	3'500.00		3'500.00		160.00	
5820	Spesas	1'200.00		1'200.00		1'098.40	
5880	Ulteriurs cuosts da persunal	3'000.00		3'000.00		2'014.30	
5	Total cuosts da persunal	463'200.00		463'200.00		444'410.41	4'395.30
6	Ulteriurs cuosts da menaschi						
6100	Manteniment immobilia	38'100.00		40'400.00		42'129.55	
6101	Manteniment maschinas/apparaturas	60'500.00		67'500.00		62'886.05	
6102	Manteniment mobilias/indrezs	12'700.00		15'000.00			
6103	Manteniment eed	10'000.00		12'000.00		5'823.60	
6113	Restituziuns segiradas						1'252.85
6150	Sal	1'500.00		1'500.00		1'308.00	
6160	Preparaziun dall'aua	4'500.00		4'500.00		4'528.25	
6165	Material da schubergiar	5'000.00		6'000.00		3'792.30	
6170	Material wellness/vital	5'000.00		6'000.00		5'437.60	
6175	Alimentazиun wellness	5'000.00		6'000.00		4'546.70	
6180	Gasettas/abos	2'000.00		2'000.00		1'256.10	
6190	Divers material da diever	4'000.00		4'500.00		2'824.40	
6210	Benzin e diesel	300.00		300.00		30.00	
6300	Segirada d'edifecis	3'000.00		3'500.00		2'967.20	
6310	Segirada da responsablidad e da maschinas	7'200.00		7'200.00		6'928.90	
6320	Controllas cantun	1'000.00		1'500.00		670.00	

Bogn Sedrun - Preventiv 2019

		Preventiv 2019		Preventiv 2018		Quen 2017	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
6400	Electricitad	80'000.00		90'000.00		77'730.75	
6410	Aua	6'000.00		6'000.00		5'805.70	
6420	Ieli da scaldar	63'000.00		60'000.00		55'876.86	
6430	Taxas da rumians	2'500.00		2'500.00		2'340.30	
6440	Canalisaziun	10'000.00		10'000.00		9'286.80	
6500	Material da biro	2'000.00		3'000.00		2'136.50	
6510	Telefon, internet, porto	3'000.00		3'500.00		2'716.35	
6520	Contribuziuns e donaziuns	1'000.00		1'200.00		455.00	
6530	Cumissiun da menaschi/direcziun	5'500.00		5'500.00		5'441.90	
6540	Cuors e seminars	1'500.00		1'500.00			
6570	Cumissiun da gestiun	1'000.00		2'500.00		2'478.60	
6580	Diversas expensas	1'000.00		3'000.00			
6590	Cussegliaziuns						
6600	Reclama ed inserats	30'000.00		30'000.00		29'637.20	
6610	Material da reclama						
6640	Spesas da representaziun	1'000.00		1'000.00			
6650	Bons sco sponsor	2'000.00		2'000.00		805.00	
6840	Spesas banca e posta	2'000.00		2'000.00		1'880.86	
6850	Entradas da tscheins						20.80
6	Total ulteriurs cuosts da menaschi	371'300.00		401'600.00		341'720.47	1'273.65
7	Entradas accessoriyas						
7000	Entradas ustria		6'000.00		7'150.00		7'150.00
7050	Expensas ustria	11'000.00		3'000.00		2'046.80	
7	Total entradas accessoriyas	11'000.00	6'000.00	3'000.00	7'150.00	2'046.80	7'150.00
8	Entradas extraordinarias						
8020	Contribuziun vischnaunca - taxas da cura				135'000.00		135'000.00
8	Total entradas extraordinarias		0.00		135'000.00		135'000.00
	Total expensas/entradas	893'500.00	442'000.00	915'800.00	570'150.00	822'135.08	576'792.00
	Surpli expensas		-451'500.00		-345'650.00		-245'343.08

Messadi tier tractanda nr. 4: Lescha per promover il svilup economic ella vischnaunca da Tujetsch

1. Finamiras dalla nova lescha

Daco ei ina lescha per promover il svilup economic a Tujetsch insumma necessaria? El temps vargau ha la vischnaunca adina puspei susteniu projects e cheutras promovi l'economia en vischnaunca. Las contribuziuns pils differents projects sco per exemplu la contribuziun per la nova casa dil club da golf a Selva (cussegl da vischnaunca dils 08-11-2017) ein vegnidas concedidas dallas instanzas politicas. Quei ei buca succediu sin fundament d'ina lescha per la promozion dall'economia. Ei maunca pia ina basa legala cun certi criteris per la promozion dils projects, numnadamein ina lescha.

Nossa vischnaunca sesanfla en ina destinaziun turistica. El mument marscha fetg bia en nossa destinaziun. La colligaziun dils territoris da skis Sedrun-Andermatt ei dacuort vegnida terminada. Il proxim unviern san ils hospes far diever d'in grond e modern territori da skis che corrispunda als basegns dad oz. La pendiculara Salins-Cuolm da Vi vegn actualmein construida. Quella possibilitescha als hospes da Tujetsch dad ir cun skis gl'unviern en in auter territori e da viandar la stad en in territori aultalpin. La suprastanza communal spera che quella nova infrastructura turistica cun novas pusseivladads pils hospes, tili novs investurs en nossa vischnaunca.

Ozildi eisi aschia ch'ils investurs han certas pretensiuns sch'els impundan bia daners en in liug ed en gronds projects. Cheutier s'audan denter auter aspectativas finanzialas. Ils investurs han numnada mein oz numerusas pusseivladads dad investar. Quei san ins constatar sch'ins dat mo in sguard sil-las numerusas destinaziuns turisticas en Svizra, nua ch'els savessan far investiziuns. Ei regia oz in grond cumbat per investurs. La lescha possibilitescha alla vischnaunca Tujetsch da porscher certas mesiras da promozion a quels investurs ed era a novas interpresas, quei ch'ei tochen ozildi buca il cass. Quei fatg duei augmentar l'attractivitat da Tujetsch sco liug per novs menaschis ed attrer investurs.

Ina ulteriura finamira dalla suprastanza communal ei che la lescha motiveschi era persunas e firmas indigenas dad iniziare projects en vischnaunca. Plinavon spera la suprastanza communal che l'introducziun dalla lescha hagi per consequenza che novas pazzas da lavur vegnan scaffidas a Tujetsch, quei che duess carmalar novas famiglias en vischnaunca e cheutras frenar la depopulaziun.

2. Explicaziuns tier la lescha

La lescha cumpeglia ils treis capetels En general, Promozion dil svilup economic e Disposiziuns finalias.

I. En general

Egl emprem capitel vegnan ils impurtonts secturs dall'economia menziunai sco era che projects dil turissem san vegnir susteni cun entradas sebasond silla lescha davart la taxa dils hospes e la taxa da turissem. La vischnaunca astga denton buca duvrar quellas entradas per projects en auters secturs che stattan buca en in connex turistic, malgrad che quels paran empermittents. Per la finanziaziun da tals projects, ston entradas da taglia vegnir impundidas. Cheutras vegn la relaziun denter la lescha per promover il svilup economic ella vischnaunca Tujetsch e la lescha davart la taxa dils hospes e la taxa da turissem sclearida, quei ch'ei fetg impurtont. Gl'intent dalla lescha ei da promover in saun svilup economic en vischnaunca.

II. Promoziun dil svilup economic

Il secund capitel cumpeglia il coc dalla lescha che descriva ils principis dalla promozion. La promozion sa cumpigliar differents secturs dil turissem sco il loschament, medemamein denton era il commerci ni l'industria, pia secturs buca directamein cun in ligiom turistic. Menaschis existents en difficultads finanzialas astgan buca vegnir susteni. Corrispondentamein vegn desistiu sin mesiras per mantener structuras sco sustener sanaziuns. Ils projects ston esser economicamein supportabels. Contribuziuns ed emprests vegnan concedi unicamein e valan sco in supplement tier la finanziaziun dils projects. Entras quei agid finanzial duei la realisazion dils projects vegnir levgiada. Ils projects ston denton sefinanziar suenter sesez, las entradas ston cuvierer las expensas. La promozion d'occurrenzas ei buca ina cumpONENTA dalla lescha. Culla nova lescha sa la vischnaunca sustener novas interpresas che secasan a Sedrun ni interprendiders che engrondeschon lur fatschentas. Ils projects san per exemplu preveder la producziun d'niev product ni la creaziun d'in niev survetsch. Decisiv ei che l'idea dil project ei buca enzatgei da mintgadi, mobein unica ed innovativa. Plinavon ch'il project empermetta da scaffir plazzas da lavur, ei impurtonts pil svilup d'ina branscha ni augmenta la qualitad dalla purschida sco il project dallas pettas da nuschs ni la damonda per in project el sectur dalla telecommunicaziun ella scola veglia a Rueras ch'ei staus sin meisa. Quei san era esser projects per letgs caulds che vegnan administrati e vendi professiunalmein sin ina atgna piattaforma sco per exemplu il "Pradas Resort" a Breil, il "rocksresort" a Laax ni il "Catrina Resort" a Mustér. Medemamein era projects per hotels pli gronds. Tals projects ein impurtonts pil svilup da quella branscha, augmentan la purschida e rinforzeschan l'economia. Sco el vargau pon era implonts da transport sco sutgeras, cabinas, pendicularas ni implonts d'enneiver vegni susteni, aschinavon sco tals augmentan la qualitad dalla purschida ed ein impurtonts per quella branscha.

Tier las pussevladads per la promozion s'audan dar giu terren da bagheggiar gratuitamein, dar giu terren da bagheggiar gratuitamein en dretg da bagheggiar, conceder contribuziuns unicas sco finanziaziuns da partenza e d'agid ni emprests senza tscheins. Plinavon sa la vischnaunca finanziar prestaziuns preleminaras da planisaziun, procurar ladinamein per las condizioni necessarias da rama ella planisaziun locala e regiunala ni sustener damondas per levgiaments fiscals. La vischnaunca sa conceder ina ni pliras mesiras, sulettamein l'altezia dallas mesiras totalas per in singul project ein limitadas. Las contribuziuns finanzialas astgan muntar a maximalmein frs. 500'000.00 e las mesiras totalas sil pli bia a 10% dils cuosts imputabels dil project (art. 11). Igl artechel 12 dalla lescha regla che negin ha in dretg legal sin mesiras da promozion. Quei ei ord vesta giuridica fetg impurtont.

Per la finanziaziun dallas mesiras da promozion erekia la vischnaunca in fond. In fond cumpeglia daners per in cert intent, en quei cass per promover l'economia. Ord quei motiv ei quella sligiazion adattada. Al fond vegn annualmein attribui ina summa da frs. 50'000.00 ord las entradas da taglia ni/e la taxa da hosp. Igl ei prudent dad impunder ina part ord las entradas da taglia, damai che las entradas ord la taxa da hosp astgan sulettamein vegnir nezegiadas per projects turistics. Ils projects dils ulteriurs secturs da vischnaunca ston sco gia menziunau vegnir susteni ord las entradas da taglia. La nova casa da golf che la vischnaunca ha susteniu, havess ella saviu finanziar ord la taxa da hosp. Medemamein ils indrezs d'enneiver. Prestaziuns preleminaras da planisaziun per in project d'in ressort sco era ina contribuzion per in tal denton buca. Tier mintga cass concret ei dad examinar detagliadamein cun tgei daners ch'il project sa vegnir sustenius. Tier in bien quen sa la summa annuala pil fond vegnir augmentada. Il fond astga denton buca survargar la summa totala da frs. 300'000.00. El cass ch'il fond muossa in deficit, quei ch'ei suenter la promozion d'in grond project pusseivel, ei la vischnaunca obligada d'ulivar tal sil pli tard enteifer treis onns.

III. Disposiziuns finalas

Las damondas per mesiras da promozion ston vegin fatgas a scret tier la suprastanza communal. Lezza ha la pusseivladad da pretender tut ils documents ch'ein necessaris per sclarir la damonda. Las cumpetenzas da decider davart las mesiras da promozion ein regladas ella constituzion communal. Consequentamein san ils gremis politics decider davart susteniments pils projects, aschia che la survigilonza davart las expensas ei dada.

3. Lescha per promover il svilup economic ella vischnaunca Tujetsch

I. En general

Art.1 Economia

Il turissem, il commerci, l'industria, la branscha da construcziun, l'agricultura e la branscha d'energia fuormen ils pli impurtonts secturs dall'economia publica dalla vischnaunca. La tgira ed il svilup da quels secturs appartegnan allas incumbensas dalla vischnaunca.

Art. 2 Turissem

La vischnaunca finanziescha cullas entradas sebasond sillla lescha davart la taxa da hospes e la taxa da turissem projects turistics ch'ein fatgs pils hospes e che san vegin utilisai da lezs sco era mesiras da reclama egl interess dall'economia turistica.

Art. 3 Autras spartas dall'economia

Per ulteriurs projects che stattan buca en in connex turistic sco stipulau ella lescha davart la taxa da hospes e la taxa da turissem, sa la vischnaunca buca far diever dallas entradas tenor quella lescha. Quei independentamein sch'ei retracta da projects ch'empermettan d'augmentar l'attractivitat d'ina branscha ni ch'intenziuneschan da scaffir novas plazzas.

Art. 4 Intent e finamira

La vischnaunca vul promover in saun svilup economic. Ella sustegn las stentas dall'economia per rinforzar il turissem, il commerci, l'industria ed ils auters secturs en vischnaunca. La finamira ei da crear bunas condizioni da basa per ina economia persistenta e da scaffir novas plazzas da laver.

II. Promoziun dil svilup economic

Art. 5 Principis per la promozion

¹ Digns d'in susteniment ein projects che gidan a rinforzar ed augmentar ina branscha e sia attractivitat. Cheutier s'audan denter auter projects ch'empermettan da sviluppar vinavon l'infrastructura dil turissem el sectur dils menaschis da loschament, el sectur dils mieds da transport ed en ulteriuras spartas turisticas. Plinavon era projects els secturs dil commerci e dall'industria cun l'intenziun da sviluppar novs products ni survetschs.

² Tier l'examinaziun d'ina damonda per prestaziuns da promozion ein plirs criteris da risguardar. La vischnaunca po oravontut promover:

- a) novas interpresas ni igl engrondiment da menaschis existents;
- b) menaschis impurtonts per il svilup d'ina branscha;
- c) menaschis che augmentan la qualitat dalla purschida;
- d) interpresas cumpetitivas;
- e) menaschis da caracter innovativ;
- f) menaschis che scaffeschan novas plazzas da lavur annualas.

Art. 6 Ulteriuras pretensiuns

Igl iniziant dil project ei obligaus da documentar ch'el ha fatg - el rom da sias atgnas pusseivladads e cun agid da tiarzas persunas - tut il pusseivel per segirar la finanziaziun dil project. Medemamein duei il project esser economicamein supportabels.

Art. 7 Exclusiun dalla promozion

La vischnaunca astga buca sustener ina sanazion finanziala d'in menaschi existent che sesanfla en difficultads per exemplu entras cuvierer ils cuosts currents dil menaschi, cun separticipar ad ina sanazion finanziala ni autramein.

Art. 8 Mesiras da promozion

Per promover il svilup economic sa la vischnaunca conceder las suandontas mesiras:

- a) dar giu terren da baghegiar gratuitamein;
- b) dar giu terren da baghegiar gratuitamein en dretg da baghegiar;
- c) conceder ina contribuzion unica sco finanziaziun da partenza e d'agid;
- d) conceder in emprest senza tscheins. Tal ei da segirar;
- e) finanziar prestaziuns preleminaras da planisaziun;
- f) procurar ladinamein per las cundiziuns necessarias da rama ella planisaziun locala e regiunala;
- g) sustener damondas per levgiaments fiscals (art. 5 dalla lescha da taglia per il cantun Grischun).

Art. 9 Fond per il svilup economic

¹ La vischnaunca erégia in fond per la promozion dils projects cun contribuziuns e prestaziuns tenor quella lescha.

² La suprastanza communalta administrescha il fond. Ella dat giu plaid e fatg sur da tal a caschun dalla tractaziun dil quen e preventiv dalla vischnaunca.

Art. 10 Finanziaziun e gestiun dil fond

¹ Al fond per il svilup economic vegn attribuiu ina contribuziun annuala da frs. 50'000.00 ord las entradas da taglia ni/e la taxa da hosp. La contribuziun vegn approbada a caschun dalla tractaziun dil preventiv da vischnaunca. Tier in bien quen da vischnaunca sa in import pli ault veginr contribuius al fond. La summa dil fond vegn plafonada sin frs. 300'000.00.

² La vischnaunca astga conceder contribuziuns mo aschinavon sco il fond dispona d'ina facultad. Muossa il fond in deficit, sto quel veginr ulivaus sil pli tard enteifer treis onns.

Art. 11 Directivas per la decisiun

¹ La vischnaunca sa conceder per in singul project ina mesira ni el medem mument pliras mesiras tenor art. 8. La promozion d'in project sa cheutras p. ex. secumponer dad ina contribuziun finanziala (art. 8 lit. c), in dretg da baghegiar gratuit (art. 8 lit. b) ed in emprest senza tscheins (art. 8 lit. d).

² Las contribuziuns finanzialas che la vischnaunca sa conceder, ein limitadas sin maximalmein frs. 500'000.00 per in singul project. En tut astgan las mesiras previdas muntar a maximalmein 10% dils cuosts imputabels dil project.

Art. 12 Dretg legal

Sin mesiras da promozion tenor quella lescha ha negin in dretg legal.

III. Disposiziuns finalas

Art. 13 Damondas

¹ Las damondas culs documents necessaris per ina ni pliras mesiras da promozion tenor quella lescha ein d'inoltrar a scret alla suprastanza communal.

² La suprastanza communal sclarascha ils fatgs necessaris. Ils petents ein obligai dad informar la suprastanza communal e d'inoltrar ad ella tuts documents necessaris ch'ella giavischa. La suprastanza communal decida ni predeliberescha las damondas per mauns dallas instanzas cumpetentas.

Art. 14 Cumpetenzas

Las cumpetenzas concernent las expensas sedrezzan tenor igl uorden da cumpetenzas dalla constituziun communal.

Art. 15 Nova politica regiunala dalla Confederaziun svizra

Per novs projects che vegnan susteni dalla Confederaziun svizra e dil cantun Grischun vala quella lescha mo aschinavon sco ella secumporta cullas stipulaziuns e prescripziuns surordinadas.

Art. 16 Vigur

Quella lescha entra en vigur suenter l'approubaziun entrais la radunanza da vischnaunca dils.....

4. Proposta

Sebasond sin las suranumnadas ponderaziuns proponan la suprastonza communal ed il cussegl da vischnaunca

- a) d'approbar la lescha per promover il svilup economic ella vischnaunca da Tujetsch.**

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Simon Collenberg

Messadi tier tractanda nr. 5: Resultats davart l'adattaziun dalla bilanza tenor il sistem da contabilitad HRM 2 ed approbaziun d'ina finanziaziun speciala pil provediment d'aua

1. Resultats dall'adattaziun dalla bilanza e fixaziun d'ina finanziaziun speciala

La midada naven dil sistem da contabilitad HRM 1 sin HRM 2 ei per la vischnaunca Tujetsch fetg positiva. Quella ha per consequenza che la facultad netta ei carschida entras revalletaziuns per rodund frs. 528'739.00 sin frs. 4'910'466.00. La facultad finanziala ei cun frs. 13'927'227.52 per rodund frs. 111'333.10 pli aulta en cumparegliazun culs 31 da december 2017. Quei schai oravontut vid las revalletaziuns dallas parcellas. Quellas han purtau in augment da frs. 390'148.90 tier la posiziun "nr. 1080 parcellas facultad finanziala" ella bilanza (facultad finanziala).

Las vischnauncas han tenor la lescha da finanzas cantunala la pusseivladad da crear finanziaziuns specialas ch'ein ligontas per ademplir cert pensums publics. Las finanziaziuns specialas ston sebasar sin ina baza legala. Il capital agen mutta all'entschatta schaner 2018 a frs. 11'156'344.15 e cumpeglia en tut treis finanziaziuns specialas ella summa totala da frs. 3'748'153.72. Pil provediment d'aua ei ina finanziaziun speciala ella summa da frs. 1'500'000.00 veginida creada da niev. Quella finanziaziun ei sedada ord las reservas da revalletaziun el connex culla midada sil sistem da contabilitad HRM 2. La midada dil sistem da contabilitad ha pia possibilitau da fixar quella finanziaziun speciala per igl 1. da schaner 2018. Quei ei egl avegnir buca pli pusseivel. Las ulteriuras finanziaziuns specialas, numnadamein la serenaziun ella summa da frs. 2'208'137.00 e la dismessa da rumien ella summa da frs. 40'016.65 eran gia existentes pils 31 da december 2017. Tuttas treis finanziaziuns specialas ein indicadas ella bilanza sut il conto nr. 2900 (finanziaziuns specialas el capital agen). La nova finanziaziun speciala pil provediment d'aua ei veginida indicada culla nr. 29001.01 ella bilanza. Damai che tala ei veginida fixada da niev, sto ella veginir approbada dil cussegl da vischnaunca e dalla radunanza communal.

2. Necessitat dalla finanziaziun speciala pil provediment d'aua (dumbraders d'aua)

Il modus d'incassar las taxas annualas per la serenera e la canalisaziun sto risguardar il principi dil caschunader, cun auters plaids conta aua ch'in tenercasa (caschunader) drova. Quei ei stipulau aschia ella lescha federala per la protecziun dallas auas. L'aua ch'in tenercasa drova, cuora ella canalisaziun e silsuenter ella serenera. Cheutras seresultan cuosts tier la canalisaziun publica e la serenera. Quels cuosts veginan cuvretgs cullas taxas annualas per la serenera e la canalisaziun entras ils tenercasas. Pil mument risguarda la caculaziun dalla taxa annuala per la canalisaziun e la serenera ella vischnaunca Tujetsch denton buca il quantum d'aua che mintga tenercasa drova sco stipulau ella lescha federala per la protecziun dallas auas. La taxa annuala secumpona tenor la lescha per las contribuziuns d'avertura e las taxas da diever dils 24 da settember 2003 ord duas posiziuns. Per l'ina ord ina taxa fundamentala da preparaziun che vegin calculada sin fundament dalla surfatscha dalla parcella e per l'autra ord ina taxa da consum. La calculaziun dalla taxa da consum succeda sin basa dils meters cubic dil baghetg.

In conclus dalla dertgira federala confimescha medemamein che la calculaziun dalla taxa annuala per la serenera e la canalisaziun sto risguardar il quantum d'aua che mintga tenercasa drova. Quei conclus vegin descrets cuortamein cheusut.

La dertgira administrativa dil Grischun ha dau raschun gl'onn 2012 al recuors da plirs convischins d'ina vischnaunca che incassava la taxa annuala per la canalisaziun e serenera mo sin fundament dil schazetg ufficial dil baghetg (valur segirada). La vischnaunca pertuccada ha buca acceptau quella decisiun e tratg vinavon il cass tier la dertgira federala. Ella decisiun dil december 2013 confirma-schan era ils derschaders federrals la decisiun giuridica dalla dertgira administrativa dil cantun Gri-

schun e dattan aschia medemamein raschun als convischins che han giu inoltrau il recours. En sia argumentaziun giuridica di la dertgira federala ch'ei stoppi vegnir differenziau tier la taxa annuala per la canalisaziun e serenera denter ina contribuziun independenta dil quantum dall'aua (taxa da diever fundamentala) ed ina contribuziun dependenta dil quantum dall'aua che mintga tenercasa drova (taxa da consum). La proporziun denter quellaas duas contribuziuns ord talas la taxa annuala totala secumpona, duei muntar minimalmein a 50% tier 50%. Maximalmein astga la taxa fundamentala muntar a 70% e la taxa dependenta dil quantum a 30%. Quella regla vala pils cuosts annuals che seresultan dil menaschi d'ina canalisaziun publica e d'ina serenera.

Sin fundament dalla suranumnada decisiun dalla dertgira federala eisi ord vesta dalla suprastanza communalia prudent dad adattar il model d'incassar las taxas annualas per la canalisaziun e la serenera dalla vischnaunca Tujetsch tenor las prescripcions surordinarias. Il quantum d'aua che mintga tenercasa drova e lai cuorer ella canalisaziun e silsuenter ella serenera duei esser egl avegnir sper la taxa fundamentala in ulteriur indicatur per la calculaziun d'ina cumpart dalla taxa annuala da canalisaziun e serenera. Per l'eruizion da quei indicatur, sto l'aua che mintga tenercasa drova, vegnir mesurada. Quei succeda culs dumbraders d'aua che vegnan installai els tenercasas. Las installaziuns dils dumbraders d'aua ein cumbinadas cun entgins cuosts. L'intenziun dalla suprastanza communalia ei da finanziar quels cuosts ord la suranumnada finanziazion speciala che vegn fatga tiel provediment d'aua e sto aunc vegnir approbada dalla radunanza communalia.

Igl ei era necessari da surluvrar la lescha per las contribuziuns d'avertura e las taxas da diever dils 24 da settember 2003 el connex cull'installaziun dils dumbraders d'aua. Ei setracta tiel punct impurtant ch'ei d'adattar ella lescha dalla fuorma per la calculaziun dalla taxa annuala per la canalisaziun e serenera. Quella cumpeglia ella lescha actuala sco gia menziunau cheusura buca ina cumpart che vegn calculada sin fundament dil diever d'aua da mintga tenercasa.

La fixaziun dallas taxas annualas per la canalisaziun e la serenera succeda pia egl avegnir sin fundament dalla lescha adattada che vegn a risguardar tier la fuorma da calculaziun sper la taxa fundamentala ina ulteriura taxa che vegn calculada sin fundament dil quantum dall'aua che mintga tenercasa drova.

3. Proposta

Sebasond sin las suranumnadas ponderaziuns proponan la suprastanza communalia ed il cussegl da vischnaunca

- a) d'approbar la finanziazion speciala ella summa da frs. 1'500'000.00 pil provediment d'aua.

Suprastanza communalia

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Simon Collenberg

Messadi tier tractanda nr. 6: Lescha davart la recepziun da burgheis per la vischnaunca da Tujetsch

1. Introduzion

Ils 20 da zercladur 2014 ha il parlament federal approbau la revisiun totala davart la lescha federala dil dretg da burgheis Svizzer. La lescha adattada ei entrada en vigur sin l'entschatta schaner 2018. La lescha cumpeglia differentas adattaziuns che han giu per consequenza che lescha cantunala dil dretg da burgheis (lescha cantunala, DG 130.100) ei medemamein vegnida suttamessa ad ina revisiun. Plinavon ston en quei connex era las leschas dil dretg da burgheis sin palancau communal vegnir adattadas tenor las novas stipulaziuns dalla lescha cantunala e federala.

Las vischnauncas ein pia era pertuccadas dallas adattaziuns vid la lescha cantunala dil dretg da burgheis. Avon la revisiun totala dalla lescha davart dil dretg da burgheis Svizzer savevan las vischnauncas pretender sco premissas per naturalisaziuns in domicil da minimalmein quater onns entochen sil pli bia dudisch onns. Vitier valeva la stipulaziun che la persuna sto haver viviu duront 2 onns senza interrupziun ella vischnaunca avon l'inoltraziun dalla damonda da naturalisaziun. Ellas biaras vischnauncas eran dudisch onns prescrets. Il regulativ existent dalla vischnaunca Tujetsch dils 15 da december 2006 scriva avon differentas premissas per naturalisaziuns. Per persunas svizras pretenda il regulativ in domicil da 4 onns e per persunas digl exteriur in domicil da 6 onns. Plinavon ston las persuns haver viviu duront dus onns senza interrupziun en vischnaunca avon la damonda da naturalisaziun. La lescha cantunala ch'ei en ida en vigur uonn definescha novs parameters per la naturalisaziun. Quels vegnan concretisai el proxim capitel.

2. Explicaziuns tier la nova lescha communal

La suprastanza communal ha dediciu da remplazzar il reglament existent entras ina lescha communal. Certs artechels dil reglament ein vegnir integrai ella nova lescha, auters ein vegni strihai. Plinavon ei la lescha vegnida amplificada cun ulteriurs artechels, nua che la necessitat ei dada.

➤ Procedura dalla naturalisaziun e definiziun dallas cumpetenzas

Sin palancau communal ein las vischnauncas burgheisas cumpetentas per l'examinaziun dallas damondas da naturalisaziun. Sch'ei exista negina vischnaunca burgheisa sco a Tujetsch, ei la vischnaunca politica responsabla per quella incarica.

Las persunas svizras han dad inoltrar la damonda da naturalisaziun alla vischnaunca. Igl artechel 4 dalla lescha communal regla tgei documents che ston vegnir inoltrai culla damonda. Ils documents giavischai ein vegni fixai ella nova lescha communal sin fundament dall'ordinaziun cantunala (DG 130.110).

Las persunas digl exteriur ston inoltrar lur damondas da naturalisaziun tenor la lescha cantunala agl uffeci cantunal. Quei ei stipulau aschia egl artechel 4 dalla nova lescha communal. Igl uffeci cantunal examinescha ils documents, la reputaziun penala sco era las pretensiuns cantunalias e federalas dil domicil. Suenter tarmentta igl uffeci cantunal la damonda culs documents alla vischnaunca cumpetenta.

Suenter l'inoltraziun dalla damonda da naturalisaziun ha la vischnaunca politica da definir enteifer sis meins las mesiras d'examinaziun e da prender ina decisiun en caussa enteifer ils suandonts sis

meins (art. 10 lescha cantunala). L'examinaziun dallas damondas succeda entras la suprastanza communal, quei ch'ei era usitau en otras vischnauncas.

La suprastanza envida las persunas digl exterior che fan ina damonda da naturalisaziun ad in discours da qualificaziun. Sch'ei fa basegns, sa la suprastanza era evidar las persunas svizras ad in discours. En quei discours examinescha la suprastanza sche las persunas ein integradas e disponan davart las enconuschienschas necessarias tenor la legislaziun federala e cantunala dil dretg da burgheis.

➤ Temps dil domicil

La nova lescha cantunala scriva avon tier persunas digl exterior che vulan obtener il dretg da burgheis communal in domicil da silmeins tschun onns ella vischnaunca. Plinavon ston las persunas habitar sil pli pauc dus onns senza interrupziun en vischnaunca cura ch'ellas inoltreschan la damonda da naturalisaziun. La vischnaunca ha la pusseivladad da prolongir il temps da habitar senza interrupziun avon l'inoltrazion dalla damonda da naturalisaziun sin maximalmein tschun onns sut la cundizion ch'il domicil dalla persuna survarga buca 12 onns.

Il domicil da tschun onns per persunas digl exterior ei pia screts avon ella lescha cantunala sco gia menziunau cheusura. La suprastanza ha surpriu quei parameter ella lescha communal (art. 2 lescha communal). Plinavon ha ella decidiu che la persuna sto esser domiciliada ella vischnaunca dus onns senza interrupziun cura ch'ella inoltrescha la damonda da naturalisaziun. La suprastanza ha pia surpriu il parameter minimal tenor la lescha cantunala e buca prolungiu il temps da habitar senza interrupziun avon l'inoltrazion dalla damonda da naturalisaziun. Cun quei agir vul la suprastanza communal possibiliter pli spért naturalisaziuns ed evitar ulteriuras restricziuns.

Per persunas svizras pretenda la lescha cantunala che talas han el mument cura ch'ellas inoltreschan la damonda da naturalisaziun dapi silmeins dus onns il domicil senza interrupziun ella vischnaunca da Tujetsch. La vischnaunca ha la pusseivladad da prolongir il temps dil domicil sco era il temps da habitar senza interrupziun avon l'inoltrazion dalla damonda da naturalisaziun sin tschun onns.

La suprastanza communal ha decidiu che las persunas svizras ston esser domiciliadas dus onns en vischnaunca e quei senza interrupziun (art. 3 lescha communal). Ei setracta cheu pia dil parameter minimal tenor la lescha cantunala. L'intenziun dalla suprastanza communal ei da possibiliter pli spért naturalisaziuns ed evitar ulteriuras restricziuns. Tenor la suprastanza communal duess ei esser pusseivel per las persunas svizras da s'integrar ella sociedad communal enteifer dus onns, damai ch'ellas disponan probablamein gia davart las enconuschienschas necessarias dil sistem politic ed enconuschan nossa cultura.

➤ Taxes per la naturalisaziun

La nova lescha cantunala scriva avon las taxes per la naturalisaziun. Maximalmein astga la vischnaunca da Tujetsch pretender tenor las stipulaziuns dallas lescha cantunala ina tarifa da frs. 2000.00 per persunas digl exterior e frs. 1000.00 per persunas svizras.

La suprastanza ha decidiu da surprender ils suranumnai parameters ella lescha communal. La nova lescha communal preveda era che la suprastanza communal sa decider per persunas svizras e per persunas digl exterior differentas pauschalas per cass. Per naturalisaziuns privilegiadas san pauschalas pli bassas vegin fixadas. Las pauschalas ston denton vegin adattadas periodicamein tenor las expensas effectivas. Plinavon sa la suprastanza reducir ni relaschar las taxes per persunas minorenas, las qualas vegin buca naturalisadas ensemens culs geniturs sco era per persunas en scolaziun

ed acziuns specialas da naturalisaziun. Per la concessiun dil dretg da burgheis d'honur vegn incassau negina taxa, perencunter sa la vischnaunca pretender in pagament anticipau per l'elaboraziun dallas damondas da naturalisaziun (art. 7 lescha communal).

3. Declaraziuns e ponderaziuns tier la lescha

Informaziuns generalas

La suprastanza ha decidiu dad abolir il reglament existent e relaschar ina nova lescha per la recepziun da burgheis. Quella decisiun ei veginida prida sin fundament d'ina cussegliazion. La suprastanza ha plinavon constattau che biaras vischnauncas han reglau la tematica davart la recepziun da burgheis en ina lescha. Sin fundament da quellas constataziuns e damai ch'ei retracta d'ina impurtonta tematica ha la suprastanza decidiu da reglar quella materia en ina lescha communal.

La nova lescha ei veginida elavurada ensemes cun pliras persunas dil fatg. La lescha elavurada reglas pli impurtontas tematicas. La suprastanza ha desistiu da reglar ella nova lescha memia bia materia ch'ei gia reglada ella lescha cantunala surordinaria. Quei ei sulettamein vegniu fatg nua ch'igl ei necessari ord vesta giuridica ni per l'orientaziun dil lectur.

En cumparegliaziun cullas novas leschas dallas vischnauncas ella regiun ei il cuntegn dalla lescha bunamein identics.

Art. 1 Principi

Egl artechel vegn descret tgi che sa daventar burgheis dalla vischnaunca da Tujetsch.

Art. 2 Premissas per persunas digl exteriur

Per las persunas digl exteriur vegnan las premissas el connex cul domicil descrettas en quei artechel. Tochen oz ei quei reglau egl artechel 2 dil reglament.

La suprastanza ha decidiu da crear per las persunas svizras e per las persunas digl exteriur in agen artechel. Quei ord il motiv pervia che las premissas dil domicil e las ulteriuras pretensiuns tenor la legislaziun federala e cantunala ein buca tuttina tier las persunas digl exteriur sco tier las persunas svizras. Plinavon sa il lectur dalla lescha s'orientar aschia meglier ella lescha.

Art. 3 Premissas per persunas svizras

Las premissas per las persunas svizras vegnan definadas en quei artechel.

Las stipulaziuns a) e b) ein vegnididas surpridas ord la lescha cantunala. Las stipulaziuns c) e d) ein vegnididas fixadas supplementarmein dalla suprastanza communal. Quellas ein buca cuntenidas ella legislaziun cantunala.

Tier las persunas digl exteriur ein quellas e las ulteriuras premissas definadas ella legislaziun cantunala e federala. Ord quei motiv cumpeglia gl'artechel 2 buca talas ni semegliontas premissas.

Art. 4 Procedura

La suprastonza communalha fixau ils documents che las persunas svizras ston inoltrar suenter las stipulaziuns ell'ordinaziun cantunala dil dretg da burgheis (artechel 23). Ils documents ch'ein stipulai tier g) ha la suprastonza pretendiu supplementarmein. Quels ein buca menziunai ell'ordinaziun cantunala. Quels documents ston denton era vegnir inoltrai dallas persunas digl exteriur culla damonda da naturalisaziun.

Per las persunas digl exteriur eisi buca stau necessari da stipular ils documents ch'ellas ston inoltrar culla damonda da naturalisaziun. Quei ei gia reglau ell'ordinaziun cantunala dil dretg da burgheis (artechel 22).

Art. 5 Examinaziun

L'examinaziun dallas damondas da naturalisaziun ei oz reglada egl artechel 3 dil reglement. Enviers il reglement existent eisi vegniu definau niev ella lescha che la suprastonza ha era la pusseivladad dad envidar persunas svizras ad in discours da qualificaziun. La formulaziun cheutier dat perdetga che quei ei normalmein buca il cass.

Art. 6 Burgheis d'honur

Il cuntegn ch'ei oz reglaus egl artechel 5 dil reglement, ei vegnius definaus ella lescha communal sin fundament dallas stipulaziuns dalla legislaziun cantunala e federala.

Art. 7 Taxes

Las taxes ein definadas oz egl artechel 4 dil reglement.

Las taxes ella lescha communalha sedrezzan tenor ils parameters ch'ein dai avon ella lescha cantunala dil dretg da burgheis (artechel 25).

Supplementarmein enviers il reglement existent ha la suprastonza stipulau ella lescha che la vischerna desista sin ina taxa sch'ei vegn concediu il dretg da burgheis d'honur. La suprastonza ei dil meini da pretender negina taxa per quels cass ch'ei vegn a dar egl avegnir. Ei vegn probablamein a retractar d'in pign diember.

Art. 8 Cumpetenza e communicaziun

Gl'artechel cumpeglia l'execuziun e la cumpetenza. Quei oz reglau egl artechel 3 dil reglement.

La suprastonza ha creau in agen artechel per quella materia ella nova lescha. Cheutras sa il lectur s'orientar meglier ella nova lescha.

Art. 9 Vigur legala

Quella informaziun ei fetg impurtonta ord vesta dalla persuna petenta. Ord quei motiv vegn tala menziunada egl artechel dalla nova lescha.

Art.10 Mieds legals

Quei ei oz reglau egl artechel 6 dil reglament. Cheu datti neginas midadas vid la materia.

Art. 11 Relaschada

La relaschada dil dretg da burgheis sedrezza tenor la lescha cantunala e federala.

Art. 12 Abrogaziun e vigur

Oz ei quella tematica reglada egl artechel 7 ed egl artechel 8 dil reglament.

4. Lescha davart la recepziun da burgheis per la vischnaunca da Tujetsch

Las adattaziuns tiels artechels dil reglament existent ein indicadas cun colur blaua. Il text dils artechels el reglament existent ch'ei vegnius strihaus cumpleinamein, ei indicaus cun scartira cursiva.

Art. 1 Principi

~~Quest reglament reglescha la procedura da naturalisaziun tenor la lescha cantunala dil dretg da burgheis¹.~~

Daventar burgheis dalla vischnaunca da Tujetsch san burgheis grischuns e svizzers sco era persunas digl exterior e persunas senza naziunalitad, aschinavon che las premissas legalas tenor dretg federal, cantunal e communal ein dadas.

Art. 2 Premissas

~~Il dretg da burgheis communal sa vegnir concedius ni garantius a persunas cun domicil en Tujetsch, che han dapi silmeins 4 onns (Svizzers / Svizras) resp. 6 onns (persunas digl exterior) lur domicil en vischnaunca. El mument avon la damonda sto la persuna haver viviu duront 2 onns senza interrupziun en Tujetsch.~~

Art. 2 Premissas per persunas digl exterior

A persunas digl exterior sa vegnir garantiu il dretg da burgheis communal, sche talas han giu lur domicil duront silmeins tschun onns ella vischnaunca da Tujetsch. El mument cura che la persuna inoltrescha la damonda da naturalisaziun, sto ella esser domiciliada silmeins dus onns senza interrupziun ella vischnaunca. Plinavon ha ella d'ademplir las ulteriuras pretensiuns tenor la legislaziun federala e cantunala dil dretg da burgheis.

Art. 3 Premissas per persunas svizras

A persunas svizras ch'ein domiciliadas el mument cura ch'ellas inoltreschan las damondas da naturalisaziun dapi silmeins dus onns senza interrupziun ella vischnaunca da Tujetsch, sa vegnir concediu ni garantiu il dretg da burgheis sche:

- a) lur extract privat dil register penal svizzer cuntegn negin'inscripziun gravionta tenor gl'artechel 18 dall'ordinaziun tier la lescha davart il dretg da burgheis dil cantun Grischun (130.110);
- b) ellas adempleschan lur obligaziuns finanzialas;
- c) ellas retilan neginas prestaziuns socialas;
- d) ellas han restituiu eventuais susteniments socials dils davos diesch onns.

Art. 3 Responsablidad

⁴ La suprastanza communalia examenescha las pretensiuns formalas e fa ils sclariments necessaris.

² La suprastanza communalia envida las persunas che fan ina damonda da naturalisaziun ad in discours da qualificaziun, el qual surtut l'integrazion e las enconuschientschas tenor art. 5 dall'ordinaziun tier la lescha cantunala dil dretg da burgheis² vegnan examinadas.

³ L'execuziun da questa lescha schai ella responsablidad dalla suprastanza communalia. Ella comunichescha la decisiun³ sur d'ina damonda da naturalisaziun a secret.

⁴ La suprastanza communalia fa annunzia al cantun⁴ enteifer⁵ dis dapi la naturalisaziun, sche tala ei succedida sin fundament dad indicaziuns fallidas ni entras zuppentar fatgs evidents.

Art. 4 Procedura

¹ La damonda da naturalisaziun per persunas svizras sto vegnir inoltrada alla vischnaunca da Tujetsch cul formular ufficial ed ils suandonts documents:

- a) attests da domicil pil temps prescrets tenor lescha;
- b) attest dil stadi civil davart las datas registradas dil stadi civil;
- c) extract privat dil register penal svizzer;
- d) cuors da veta;
- e) extracts dils registers da scussiun dallas vischnauncas da domicil dils davos tschun onns;
- f) attestaziun dallas autoritads fiscalas davart il pagamento dallas taglias taxadas;
- g) informaziuns ufficialas davart eventualas retratgas d'agid social dallas vischnauncas da domicil dils davos diesch onns;
- h) cumprova dalla tgira genituriala, aschilunsch che quella vegn buca exequida communablamein dils geniturs.

² El cass da naturalisaziuns privilegiadas sto vegnir aschuntau ils documents che documenteschan il fatg da privilegi.

³ Ils documents astgan per regla buca esser pli vegls che dus meins.

⁴ La damonda da naturalisaziun per persunas digl exterior sto vegnir inoltrada agl uffeci cantunal cul formular ufficial ed ils documents necessaris.

Art. 5 Examinaziun

¹ La suprastanza communalia examinescha las pretensiuns e fa ils sclariments necessaris.

² La suprastanza envida las persunas digl exterior che fan ina damonda da naturalisaziun ad in discours da qualificaziun, el qual vegn examinau oravontut l'integrazion e las enconuschientschas previdas tenor la legislaziun federala e cantunala dil dretg da burgheis. Tenor basegns sa era in discours cun persunas svizras haver liug.

Art. 6 Burgheis d'honor

~~En cass giustificai sa la suprastanza communalia surdar il dretg da burgheis d'honor.~~

¹ A persunas ch'ein sefatgas specialmein meriteivlas per la publicitat ni pil beinstar public sa vegn concediu il dretg da burgheis d'honor.

² La surdada dil dretg da burgheis d'honor ei buca ligiada vid las premissas da domicil da quella lescha.

³ Il dretg da burgheis d'honur sa haver il medem effect sco il dretg da burgheis obtenius entras la procedura da naturalisaziun ordinaria. Per persunas svizras senza dretg da burgheis cantunal sco era per persunas digl exterior valan las premissas tenor la legislaziun federala e cantunala dil dretg da burgheis.

Art. 4 Taxes

¹ ~~Per decisiuns en la procedura da naturalisaziun vegnan taxas che cuvieran ils cuosts incassadas. Quellas sedrezzan tenor art. 24 dalla le-scha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun.~~

² ~~Ella sa decider per Svizzers / Svizras e per persunas digl exterior differentas pauschalas per in cass. Per ina renaturalisaziun san pauschalas pli bassas vegnir fixadas. Las pauschalas ein d'adattar periodicamein allas expensas effectivas.~~

³ ~~La suprastanza communal sa reducir ni relaschar las taxas per affons minorens, ils quals vegnan buca naturalisai ensemenculs geniturs, per persunas en formaziun ni per acziuns.~~

⁴ ~~Per la lavuraziun dallas damondas da naturalisaziun sa in pagament anticipau da cuosts vegnir incassaus.~~

Art. 7 Taxes

¹ Per decisiuns ella procedura da naturalisaziun vegnan taxas incassadas che cuvieran ils cuosts. Las taxas muntan maximalmein a frs. 2'000.- per persunas digl exterior e maximalmein a frs. 1'000.- per persunas svizras.

² La suprastanza communal sa decider per persunas svizras e per persunas digl exterior differentas pauschalas per cass. Per naturalisaziuns privilegiadas san pauschalas pli bassas vegnir fixadas. Las pauschalas ein d'adattar periodicamein tenor las expensas effectivas.

³ La suprastanza communal sa reducir ni relaschar las taxas per persunas minorens che vegnan buca naturalisadas ensemenculs geniturs, per persunas en formaziun ni per acziuns da naturalisaziun.

⁴ Tier la concessiun dil dretg da burgheis d'honur vegn ei desistiu d'ina taxa.

⁵ Per l'elaboraziun dallas damondas da naturalisaziun sa in pagament anticipau vegnir incassaus entras la vischernaunca.

Art. 8 Cumpetenza e communicaziun

¹ L'execuziun da quella lescha cumpeta alla suprastanza communal.

² Ella communichescha a scret la decisiun sur d'ina damonda da naturalisaziun. Decisiuns negativas ein d'argumentar.

³ Sche la persuna petenta ha obtenu il dretg da burgheis entras indicaziuns nunverdeivlas ni entras zuppentlar fatgs decisivs, rapporta la suprastanza communal quei al cantun entochen sil pli tard otg onns suenter ch'il dretg da burgheis ei vegnius concedius.

Art. 6 Protcziun legala

~~Decisiuns negativas ein dad argumentar. Plinavon sto ei vegnir dau la pusseivladad da far protesta enteifer 30 dis tier la Dertgira administrativa dil cantun Grischun.~~

Art. 9 Vigur legala

Posseda la persuna petenta buca il dretg da burgheis dil cantun Grischun, va la naturalisaziun pér en vigur suenter ch'ella posseda il dretg da burgheis cantunal.

Art.10 Mieds legals

Encunter decisiuns e disposiziuns dalla suprastanza communal sa vegnir recurriu enteifer 30 dis suenter la communicaziun tier la Dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Art. 11 Relaschada

La relaschada dil dretg da burgheis dalla vischraunca da Tujetsch sedrezza tenor ils artechels 20 e 21 dalla lescha cantunala dil dretg da burgheis (DG 130.100).

Art. 7 Vigur

Quest reglament entra en vigur igl 1. da schaner 2007 e remplazza tal dils 6 da settember 2002.

Art. 8 Approbaziun

Quest reglament ei vegnius approbaus entras la radunanza da vischraunca dils 15 da december 2006.

Art. 12 Abrogaziun e vigur

¹ Quella lescha remplazza il reglament da recepir burgheis dalla vischraunca da Tujetsch dils 15 da december 2006.

²Quella lescha entra en vigur sigl 1. da schaner 2019.

5. Proposta

Sebasond sin las ponderaziuns surumnadas proponan la suprastanza communal ed il cussegli da vischraunca

dad approbar la lescha davart la recepziun da burgheis per la vischraunca da Tujetsch ed abolir il reglament da recepir burgheis dalla vischraunca da Tujetsch dils 15 da december 2006.

Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Simon Collenberg